

Uchwała nr XXXIX / 451 / 17
Rady Gminy Suchy Las
z dnia 14 grudnia 2017r.
w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487), Rada Gminy Suchy Las uchwała, co następuje:

§ 1.

1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych na rok 2018, o treści, jak w załączniku do uchwały.
2. Program, o którym mowa w ust. 1, stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów społecznych Gminy Suchy Las.

§ 2.

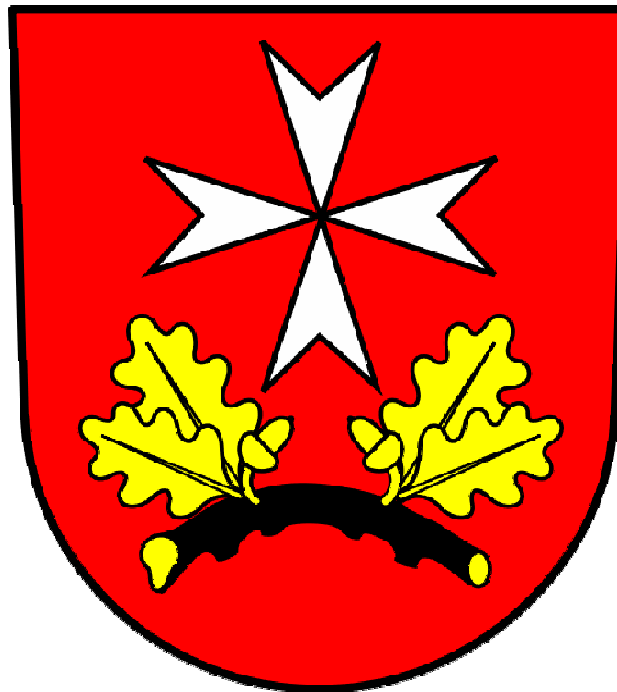
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Suchy Las.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

*Załącznik do uchwały nr XXXIX/451/17
Rady Gminy Suchy Las
z dnia 14 grudnia 2017 r.*

**Gminny Program Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Suchy Las na rok 2018**

Gmina Suchy Las

Wstęp

Obowiązek przygotowania i realizowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wynika z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w myśl której życie obywateli w trzeźwości to niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra Narodu.

Przed organami administracji rządowej, ale także przed jednostkami samorządu terytorialnego, stoją zadania, których celem jest ograniczenie spożywania napojów alkoholowych, zmiana struktury ich spożywania, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć w kierunku zmiany obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działanie na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu oraz wspieranie działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Jak pokazują statystyki, ponad 80% Polaków spożywa napoje alkoholowe i choć większość konsumentów napojów alkoholowych spożywa je na poziomie niskiego ryzyka szkód to jednak blisko 12% dorosłych Polaków nadużywa alkoholu, tzn. pije go w sposób powodujący szkody zdrowotne i społeczne. Do grupy tej zalicza się osoby nieuzależnione (określane jako pijące szkodliwie) i uzależnione od alkoholu. W ostatniej grupie znajduje się ponad 0,6 mln osób. Jednocześnie zwraca się uwagę, że problemy alkoholowe dotyczą zdecydowanie częściej mężczyzn (20,4%) niż kobiety (3,5%)¹.

Nadużywanie alkoholu może powodować indywidualne problemy zdrowotne. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 200 rodzajów chorób i urazów wiąże się z jego spożywaniem². Nadmierne spożywanie alkoholu nie należy jednak, co oczywiste, do problemów wyłącznie indywidualnych. Bezpośrednim, destrukcyjnym wpływem osoby nadmiernie pijącej zagrożone jest najbliższe środowisko. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych członka rodziny wpływa na funkcje, role oraz strukturę całej rodziny. Jako zjawisko procesualne uzależnienie, wraz z wkraczaniem w kolejne fazy, degraduje aspekty bytowo-opiekuńcze rodziny, zaburza poczucie bezpieczeństwa, wpływa na kondycję finansową, nierzadko doprowadzając do jej rozpadu. Ponadto ścisły związek z alkoholem ma wiele przestępstw związanych z życiem rodzinnym, do

---

¹ Sprawozdanie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z wykonania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi za okres od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., dostępne: <http://bip.kprm.gov.pl/download/75/23085/RM-24-4-17.pdf>

² <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs349/en/index.html>

których zaliczyć można m.in. znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego czy uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego.

Chcąc przeciwdziałać wskazanym wyżej negatywnym zjawiskom na terenie gminy Suchy Las opracowano Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018. Przewiduje on realizację zadań obejmujących: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu; udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej; prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych; w razie konieczności podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W treści Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 uwzględniono zapisy nie tylko ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, lecz także innych dokumentów o znaczeniu krajowym, w tym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020.

Specyfika profilaktyki społecznej oraz rozwiązywania problemów alkoholowych pokazuje, że z jednej strony wszelkie zakładane działania są sensowne i celowe tylko wówczas, gdy są realizowane w dłuższej perspektywie, z drugiej zaś strony cechą niezbędną tych działań musi być współpraca interdyscyplinarna dla ich realizacji. Tym samym w ramach Programu zakłada się współpracę różnych podmiotów działających na terenie gminy Suchy Las i jednocześnie kontynuację kierunków działań, rozpoczętych w zatwierdzonych w latach ubiegłych Gminnych Programach Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ROZDZIAŁ I

I.1 Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Dla dokonania właściwej diagnozy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez mieszkańców gminy Suchy Las oparto się na danych pochodzących z następujących źródeł:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Lesie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suchym Lesie,
- Komisariat Policji w Suchym Lesie,
- Badania własne przeprowadzone w 2016r. na potrzeby sporządzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Badania społeczne przeprowadzone w 2017r. na grupie 800 mieszkańców gminy w związku z przystąpieniem do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji,
- Badania własne przeprowadzone w 2017r. przez pracownika socjalnego OPS Suchy Las w ramach specjalizacji w zawodzie dot. problematyki uzależnień.

I.2 Lokalne uwarunkowania, charakterystyka gminy Suchy Las.

POŁOŻENIE GMINY, DANE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE

Wiejska gmina Suchy Las położona jest w powiecie poznańskim, w województwie wielkopolskim. Powierzchnia gminy to 116,0 km², (gęstość zaludnienia wynosi 144 osób/km²). Siedzibą urzędu gminy jest Suchy Las. Aktualnie urzędującym wójtem jest Grzegorz Wojtera. Gmina ogółem liczy 8 miejscowości: Biedrusko, Chłudowo, Gołęczewo, Jelonek, Suchy Las, Zielątkowo, Złotniki, Złotkowo.

Gmina Suchy Las ma 16 743 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 4,5% ludności powiatu. 51,0% ludności stanowią kobiety, a 49,0% mężczyźni.

Średni wiek mieszkańców wynosi 37,4 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

60,1% mieszkańców gminy Suchy Las jest w wieku produkcyjnym, 24,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 16,0% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.³

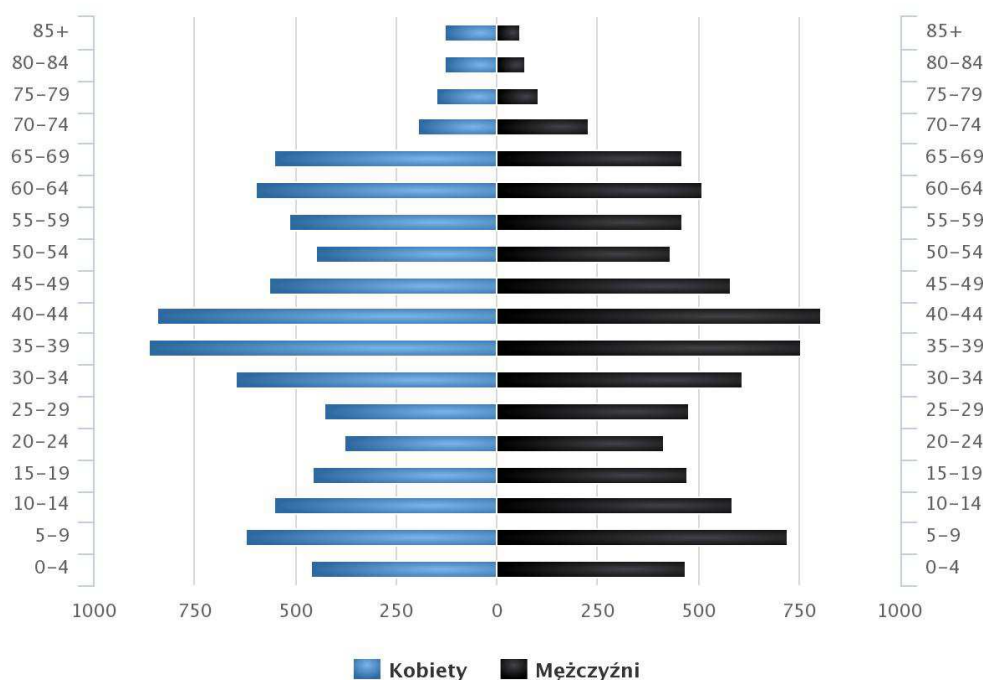
---

³ http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Suchy_Las

Poniższy wykres przedstawia strukturę ludności pod względem wieku oraz płci.

Piramida wieku mieszkańców gminy Suchy Las, 2016

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

W 2016 roku w Gminie Suchy Las urodziło się 187 dzieci, w tym 42,2% dziewczynek oraz 57,8% chłopców.⁴

I.3 Rynek napojów alkoholowych w gminie Suchy Las .

Dokumentem regulującym limity punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Suchy Las jest uchwała nr XXVII/244/2008 Rady Gminy Suchy Las z dnia 20 listopada 2008r. (z późn. zm.) w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych.

Dane liczbowe dotyczące punktów sprzedaży napojów alkoholowych zostały przedstawione poniżej. Zestawienie obejmuje okres 2013 – 2017r.

2013 r. :

- Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych ogółem: **58**

⁴ Tamże.

- Ilość podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
  - do 4,5%: **32**
  - od 4,5% do 18%: **37**
  - powyżej 18%: **33**
- Ilość podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży:
  - do 4,5%: **18**
  - od 4,5% do 18%: **12**
  - powyżej 18%: **9**

2014 r. :

- Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych ogółem: **52**
- Ilość podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
  - do 4,5%: **32**
  - od 4,5% do 18%: **36**
  - powyżej 18%: **32**
- Ilość podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży:
  - do 4,5%: **17**
  - od 4,5% do 18%: **12**
  - powyżej 18%: **9**

2015 r. :

- Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych ogółem: **60**
- Ilość podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
  - do 4,5%: **37**
  - od 4,5% do 18%: **41**
  - powyżej 18%: **36**
- Ilość podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży:

- do 4,5%: **19**
- od 4,5% do 18%: **12**
- powyżej 18%: **9**

2016 r. :

- Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych ogółem: **57**
- Ilość podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
  - do 4,5%: **30**
  - od 4,5% do 18%: **34**
  - powyżej 18%: **29**
- Ilość podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży:
  - do 4,5%: **19**
  - od 4,5% do 18%: **14**
  - powyżej 18%: **11**

I.4 Dane instytucji dotyczące charakterystyki problemu.

Na terenie gminy Suchy Las w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z problematyką uzależnień – w znaczeniu kontaktu z osobami uzależnionymi lub nadużywającymi alkoholu - interweniują różnego rodzaju służby. W ramach etapu diagnozowania pod kątem sporządzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pozyskano dane m.in. z Policji. Zasadność pozyskania tych danych wynika z faktu, iż przynajmniej część wykroczeń i przestępstw jest dokonywana przez osoby uzależnione bądź nadużywające alkoholu. Dane te dopełniają obraz danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Suchym Lesie, gdyż, co oczywiste, nie każda osoba uzależniona korzysta z instytucjonalnych form pomocy społecznej.

Tabele poniżej przedstawiają dane pozyskane z *Policji*, dotyczące odnotowanych zdarzeń związanych z nadużywaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.

Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem środków odurzających

	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
Interwencje związane z nadużywaniem alkoholu	30	60	84	91
Zakłócanie porządku publicznego	1084	1155	1123	1115
Prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości	40	15	10	14
Prowadzenie pojazdów po spożyciu alkoholu	11	10	14	5
Podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	0	0	1	5
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	4	4	5	0

Źródło danych: Komisariat Policji w Suchym Lesie

Mając na względzie fakt, iż badania pokazują, że prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym jest dwukrotnie większe niż w rodzinach, w których problem ten nie występuje⁵, poniżej przedstawiono dane dotyczące tego zjawiska.

PRZEMOC W RODZINIE

	2014	2015	2016
Liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie	57	97	88
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem	11	28	26
Kobiety	6	20	20
Mężczyźni	1	2	2
Niepełnoletni	4	6	4

⁵ <http://www.parpa.pl/images/file/Sprawca%20przemocy.docx>

Liczba sprawców przemocy w rodzinie ogółem	12	24	25
Kobiety	4	4	4
Mężczyźni	8	20	21
Niepełnoletni	0	0	0
Liczba sprawców przemocy pod wpływem alkoholu	b.d.	b.d.	b.d.
Liczba sporządzonych formularzy z związku z procedurą Niebieskie Karty skierowanych do OPS	11	24	25

Źródło danych: Komisariat Policji w Suchym Lesie, Ośrodek Pomocy w Suchym Lesie

Danymi, które obrazują problem uzależnienia od substancji psychoaktywnych występujący indywidualnie, ale także w rodzinach, są dane *Ośrodka Pomocy Społecznej w Suchym Lesie*. Poniżej zamieszczono tabelę wyszczególniającą przyczyny udzielenia pomocy przez Ośrodek oraz ilościowe zestawienie środowisk korzystających z pomocy w poszczególnych latach.

L.p.	Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach				
		Lata	2012	2013	2014	2015
1.	Ubóstwo	81	121	110	96	87
2.	Sieroctwo	0	1	0	0	0
3.	Bezdomność	11	13	9	6	5
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	36	35	31	29	25
5.	w tym wielodzietność	5	7	5	10	7
6.	Bezrobocie	70	89	74	62	55
7.	Niepełnosprawność	83	90	78	74	78
8.	Długotrwała lub ciężka choroba	116	120	114	108	122
9.	Bezradność w sprawach opiekuńczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	55	48	57	49	48
10.	w tym: rodziny niepełne	35	33	41	36	32
11.	Rodziny wielodzietne	0	1	1	1	1
12.	Przemoc w rodzinie	2	5	1	2	2
13.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0
14.	Alkoholizm	26	27	27	22	26
15.	Narkomania	0	0	0	0	1
16.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	6	4	5	7
17.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0
18.	Zdarzenie losowe	2	1	1	2	0
19.	Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0
20.	Trudności w interakcji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Lesie

Jak wynika z powyższej tabeli z przyczyn takich jak alkoholizm i narkomania udzielono w 2016r. pomocy w sumie 27 rodzinom. Na uwagę zasługuje wzrost ilości rodzin, którym udzielono pomocy z tytułu alkoholizmu – w 2015r. takich rodzin było 22, natomiast w roku 2016r. pomoc z tego tytułu została udzielona 26 rodzinom. W ujęciu procentowym wzrost ten wynosi nieco ponad 15%. Zauważyć należy jednocześnie, że w 2016r. - po raz pierwszy od 2012r. – udzielono pomocy rodzinie, gdzie zdiagnozowano problem narkomanii.

Zaprezentowane powyżej dane liczbowe dot. świadczeniobiorców pomocy społecznej może cechować pewnego rodzaju niedoszacowanie, spowodowane brakiem dostatecznej

diagnozy rodzin korzystających z wsparcia OPS – właściwa diagnoza rodziny z problemem uzależnienia wymaga czasu.

Rzeczywista ilość osób uzależnionych na terenie gminy Suchy Las może być także wyższa w związku z tym, że nie każda osoba uzależniona lub rodzina takiej osoby zwraca się o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej, nie każdy też kogo dotyka problem uzależnienia popełnia wykroczenia czy przestępstwa. Z tego względu należy przyjąć, że liczba osób uzależnionych na terenie gminy Suchy Las może być wyższa niż wynika to ze statystyk oficjalnych instytucji.

I.5 Badania społeczne uwzględniające problematykę uzależnień od alkoholu na terenie gminy Suchy Las.

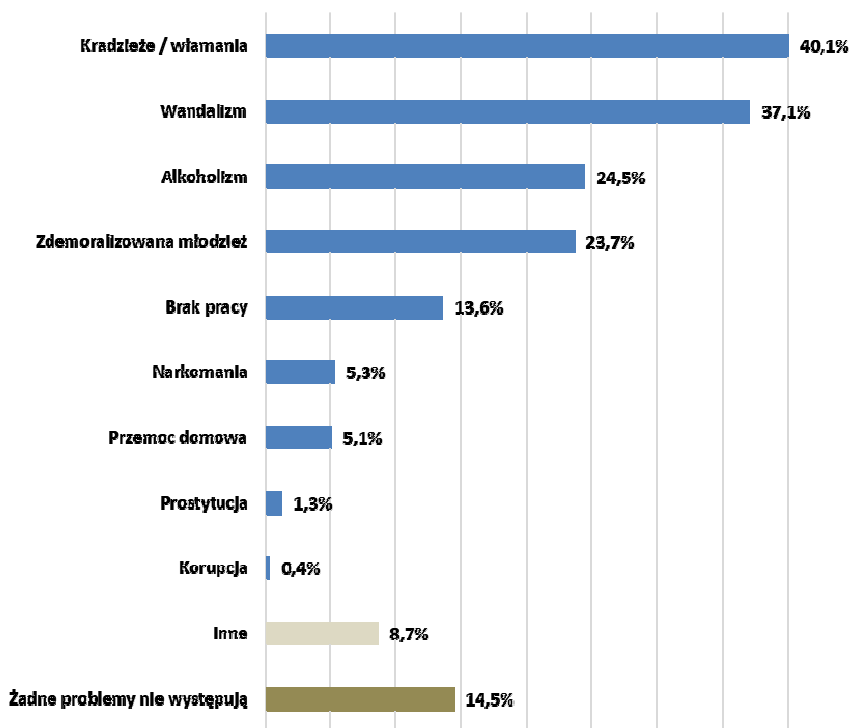
I.5.1 Badania ankietowe zrealizowane na potrzeby przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji w Gminie Suchy Las.

W 2017r. zostało na terenie gminy Suchy Las przeprowadzone badanie ankietowe wśród 800 mieszkańców gminy. Badanie to było elementem diagnozy, stanowiącej nieodłączny element dla tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, jednakże dostarcza ono również istotnych danych dla Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W przywołanym powyżej badaniu ankietarzy odwiedzili 800 mieszkańców gminy, przy czym 55,3% mieszkańców stanowiły kobiety, natomiast 44,7% ankietowanych to mężczyźni.

W ramach badania zapytano respondentów między innymi o to, co w opinii badanych stanowi najistotniejszy problem ich otoczenia, miejscowości, w której zamieszkują. Wyniki zaprezentowano na poniższym wykresie.

Najistotniejsze Pana / Pani zdaniem problemy w najbliższym otoczeniu

Źródło danych: : Raport z badań przeprowadzonych w 2017 z mieszkańcami gminy Suchy Las nt. rewitalizacji obszarów gminy.

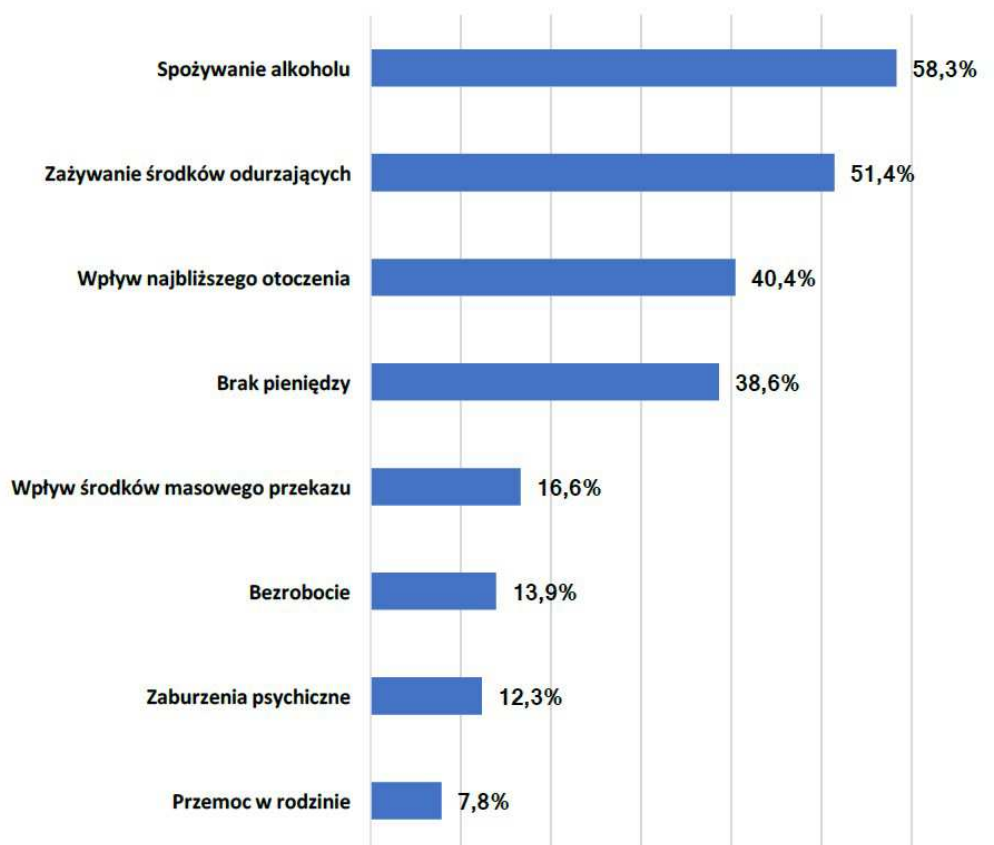
Jak wynika z powyższego, w ocenie mieszkańców gminy Suchy Las, problem alkoholizmu jest wysoko lokowanym problemem – znalazł się w ścisłej czołówce wskazywanych problemów, zaraz za wandalizmem i kradzieżami/włamaniem. Średnio niemal co czwarty badany wskazywał, że dostrzega ten problem w swoim otoczeniu, na terenie swojej miejscowości. Poniżej zaprezentowano tabelę z rozkładem odpowiedzi dla poszczególnych miejscowości.

Kategorie społeczno-demograficzne		Żadne problemy nie występują	Przemoc domowa	Alkoholizm	Narkomania	Brak pracy	Zdemoralizowana młodzież	Kradzieże / włamania	Wandalizm	Prostytucja	Korupcja	Inne
Ogółem		14,5	5,1	24,5	5,3	13,6	23,7	40,1	37,1	1,3	0,4	8,7
miejscowość zamieszkania	Biedrusko	12,4	8,2	36,1	8,2	23,7	28,9	19,6	29,9	1,0	0,0	2,1
	Chłudowo	19,7	9,1	42,4	1,5	3,0	19,7	25,8	21,2	0,0	0,0	4,5
	Golęczewo	17,2	3,4	29,3	13,8	22,4	36,2	51,7	20,7	0,0	0,0	1,7
	Jelonek	35,7	14,3	0,0	0,0	14,3	7,1	28,6	0,0	0,0	0,0	0,0
	Suchy Las	9,9	2,9	19,4	4,8	7,6	18,8	43,9	48,7	2,5	0,3	17,5
	Zielątkowo	35,0	5,0	35,0	0,0	0,0	5,0	15,0	30,0	0,0	0,0	5,0
	Złotkowo	33,3	4,2	8,3	0,0	12,5	20,8	41,7	25,0	0,0	0,0	0,0
	Złotniki	14,6	5,7	21,7	5,1	22,3	31,8	51,0	36,9	0,6	1,3	1,9

Źródło danych: : Raport z badań przeprowadzonych w 2017 z mieszkańcami gminy Suchy Las nt. rewitalizacji obszarów gminy.

W kontekście wskazań osób badanych, że do trzech głównych problemów dostrzeganych w najbliższym otoczeniu należą kradzieże/włamania, wandalizm i alkoholizm, ciekawej wiedzy dostarcza postawione respondentom pytanie o główne przyczyny występowania przestępczości. Uzyskane odpowiedzi jednoznacznie wskazują, że w ocenie mieszkańców gminy Suchy Las przestępczość ma związek z używaniem substancji psychoaktywnych. Dla co drugiego badanego przyczynami przestępczości były spożywanie alkoholu i zażywanie środków odurzających.

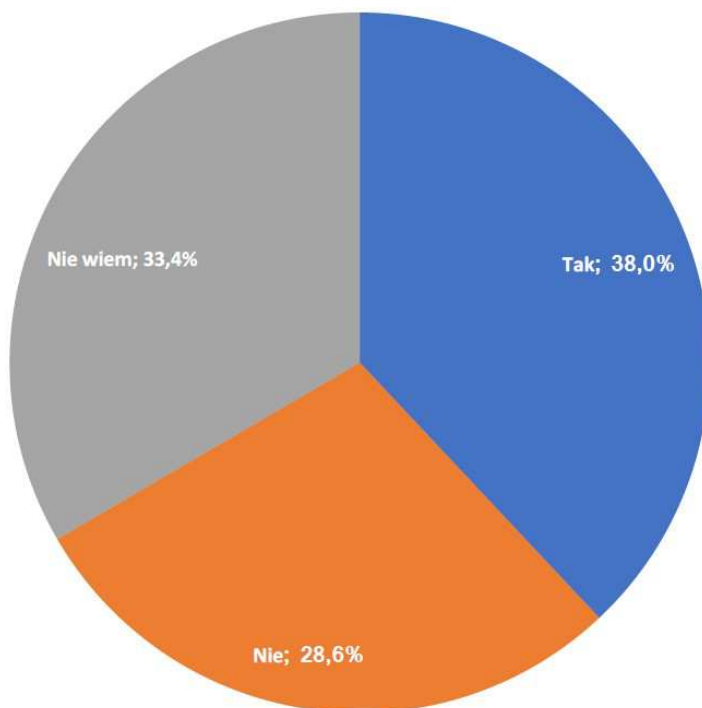
Główne przyczyny występowania przestępczości w opinii mieszkańców

Źródło danych: Raport z badań przeprowadzonych w 2017 z mieszkańcami gminy Suchy Las nt. rewitalizacji obszarów gminy.

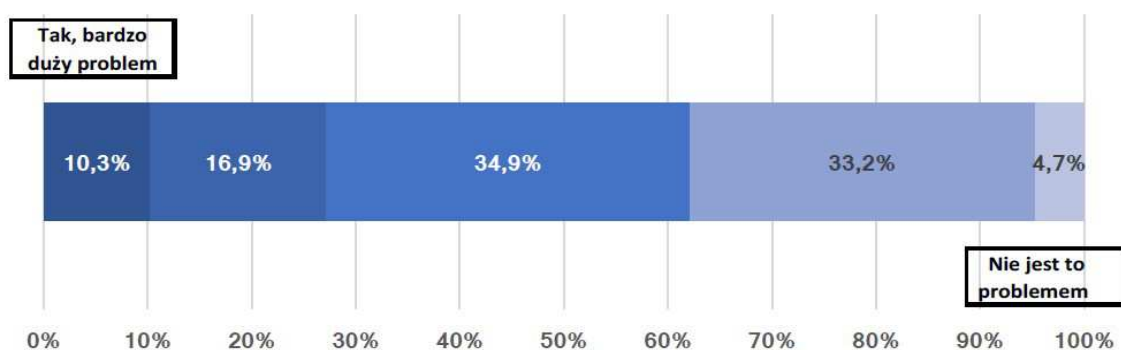
W ramach badania poproszono ankietowanych również o wskazanie na ile problem alkoholizmu w ich otoczeniu jest problemem widocznym i znaczącym. W tym celu zapytano respondentów o to, czy dostrzegają w swoim otoczeniu osoby uzależnione od alkoholu. Blisko 40% badanych zauważa takie osoby w swoim miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi zaprezentowano na poniższym wykresie.

Dostrzeżenie osób nadużywających alkoholu w miejscu zamieszkania.

Źródło danych: Raport z badań przeprowadzonych w 2017 z mieszkańcami gminy Suchy Las nt. rewitalizacji obszarów gminy.

Dla zmierzenia jak dużym problemem jest alkoholizm w miejscu zamieszkania (miejscowości) poproszono respondentów o określenie na skali ważności problemu. Jak się okazało, nieco ponad ¼ badanych uznała ten problem jako poważny. Zbiorcze zestawienie uzyskanych wyników przedstawia tabela poniżej.

Źródło danych: Raport z badań przeprowadzonych w 2017 z mieszkańcami gminy Suchy Las nt. rewitalizacji obszarów gminy.

I.5.2 Badania własne przeprowadzone przez pracownika socjalnego OPS Suchy Las w ramach specjalizacji w zawodzie dot. problematyki uzależnień.

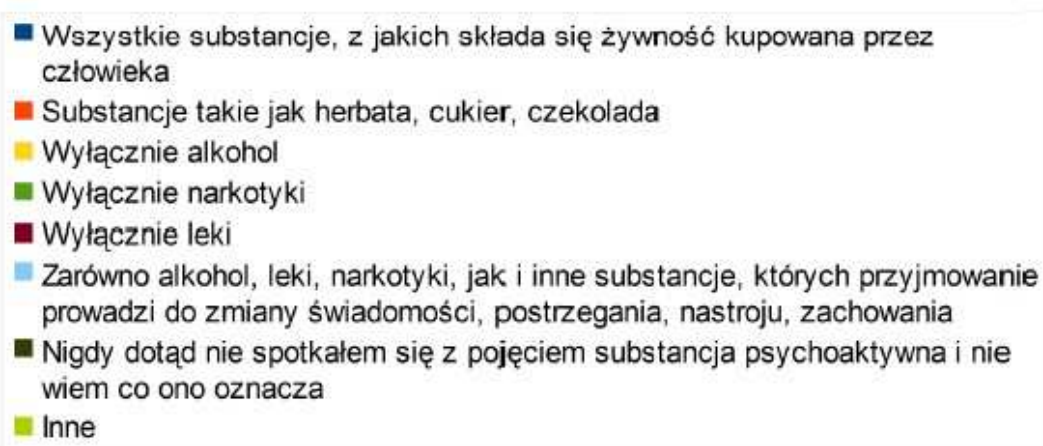
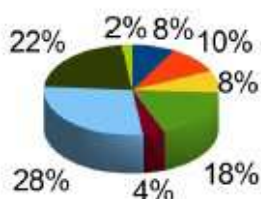
W 2017r. zostało zrealizowane badanie ankietowe wśród 50 mieszkańców gminy – uczestników Klubów Seniora „Dębowy Liść”. Badanie zrealizowano na potrzeby projektu socjalnego „Świadomy senior. O tym, co znamy – inaczej” w ramach specjalizacji zawodowej pracownika socjalnego OPS w Suchym Lesie. Z uwagi na fakt, że wskazany projekt socjalny dotyczył problematyki uzależnień, dostarcza on również istotnych danych dla Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Uzyskane w ramach badania ankietowego dane pokazują przekonania dotyczące uzależnień, funkcjonujące w określonej grupie – wśród uczestników Klubów Seniora „Dębowy Liść”. Choć wyników badania nie można uogólnić na całą populację mieszkańców gminy Suchy Las, to dość dobrze obrazują one wiedzę i opinie mieszkańców z kategorii wiekowej 60+.

W ramach badania zwrócono się do respondentów z pytaniem o to, jak rozumieją termin *substancja psychoaktywna*. Jak się okazało nieco ponad ¼ badanych prawidłowo rozumie wskazane pojęcie. Mimo to, nieco ponad 1/5 badanych wskazała, że nigdy dotąd nie spotkała się z tym pojęciem i nie wie co ono oznacza. 18% uznało, że pojęcie substancji psychoaktywnej należy odnosić wyłącznie do narkotyków.

Rozkład odpowiedzi przedstawia zamieszczony poniżej wykres.

Co Pana / Pani zdaniem oznacza pojęcie substancja psychoaktywna ?

Źródło danych: Badania własne pracownika OPS na potrzeby projektu socjalnego „Świadomy senior. O tym, co znamy – inaczej”.

W badaniu zapytano uczestników Klubu Seniora „Dębowy Liść” o to, jakie ich zdaniem są powody popadania w uzależnienie. Dokładnie połowa badanych wskazała, że w uzależnienie od substancji psychoaktywnych popadają osoby mające problemy życiowe. Blisko co trzeci badany uznał, że do uzależnienia prowadzi po prostu zbyt częste sięganie po używkę. Ponad 1/3 wskazań przypadła na odpowiedź, że to słaba wola prowadzi do uzależnienia się. Pozytywnym wynikiem był odsetek 40% wskazań dla odpowiedzi, zgodnie z którą by doszło do uzależnienia muszą nałożyć się różnorodne przyczyny.

Rozkład odpowiedzi zamieszczono na poniższym wykresie.

Powody uzależnienia w ocenie seniorów

Źródło danych: Badania własne pracownika OPS na potrzeby projektu socjalnego „Świadomy senior. O tym, co znamy – inaczej”.

Po rozpoznaniu opinii badanej grupy na temat przyczyn uzależnień, poproszono respondentów o wyrażenie opinii na temat grup ryzyka tj. wskazanie osób szczególnie zagrożonych popadnięciem w uzależnienie.

Dla blisko 60% badanych osobami szczególnie narażonymi na uzależnienie są osoby młode. Fakt, że w rodzinie są już osoby uzależnione, zdaniem 24% badanych może powodować zwiększone ryzyko popadnięcia w uzależnienie. Dla 16% badanych fakt zamieszkiwania w mieście powoduje zwiększone ryzyko uzależnienia się od substancji psychoaktywnych. Zdaniem 8% ankietowanych problem uzależnienia to problem ludzi słabo wykształconych. Jedynie 2% respondentów wskazało, że to osoby starsze są w sposób szczególny zagrożone uzależnieniem. Wśród innych odpowiedzi pojawiały się odpowiedzi takie jak: „osoby psychiczne”, „osoby słabe psychicznie”, „samotność”, „egoizm”. Zestawienie wyników obrazuje poniższy wykres.

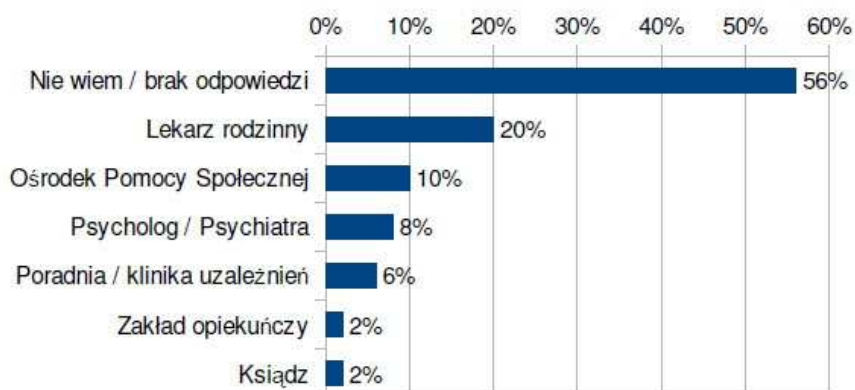
Grupy szczególnie narażone na popadnięcie w uzależnienie

Źródło danych: Badania własne pracownika OPS na potrzeby projektu socjalnego „Świadomy senior. O tym, co znamy – inaczej”.

Postawiono osobom badanym także pytanie o to gdzie osoby uzależnione mogą poszukiwać pomocy na terenie gminy Suchy Las. Ponad połowa badanych nie zna miejsc, gdzie jest udzielana pomoc osobom uzależnionym. Co piąty badany twierdzi, że taką osobą jest lekarz rodzinny, natomiast co dziesiąty respondent wskazał, że właściwym miejscem udzielenia pomocy jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Tylko 8% badanych wskazało, że pomoc osoby uzależnione mogą uzyskać u psychologa / psychiatry. Dokładnie 6% osób biorących udział w badaniu wie, że osoby uzależnione mogą znaleźć pomoc w poradni/klinice uzależnień. Warto przy tym dodać, że na terenie gminy Suchy Las nie działa żadna poradnia leczenia uzależnień finansowana ze środków NFZ, jak też nie działa żaden ośrodek stacjonarnej terapii uzależnień finansowany z NFZ. Działa jeden podmiot prywatny oferujący terapię uzależnień. Zdaniem 2% badanych wskazało, że to ksiądz jest właściwą osobą do pomocy osobom uzależnionym, tyle samo, że właściwym miejscem udzielenia pomocy jest „zakład opiekuńczy”. Poniżej zaprezentowano graficzne przedstawienie rozkładu odpowiedzi.

Jakie instytucje na terenie gminy Suchy Las pomagają osobom uzależnionym?

Źródło danych: Badania własne pracownika OPS na potrzeby projektu socjalnego „Świadomy senior. O tym, co znamy – inaczej”.

Przywołane powyżej wyniki badań uprawniają do stwierdzenia, że przynajmniej w badanej kategorii wiekowej, wiedza na temat problematyki uzależnień jest wiedzą na bardzo ogólnym poziomie, w sporej części opartą na funkcjonujących w potocznym obiegu opiniach czy stereotypach. Warty uwagi jest fakt, że wśród badanych osób ponad połowa nie potrafiła wskazać miejsca na terenie gminy Suchy Las, w którym osoby uzależnione mogą uzyskiwać pomoc.

I.5.3 Badania własne przeprowadzone w 2016r. na potrzeby sporządzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Badania miały charakter ulicznej ankiety w formie papier-ołówek i obejmowały mieszkańców gminy Suchy Las, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci byli informowali o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

W badaniu wzięło udział 100 osób, w tym 44 mężczyzn oraz 56 kobiet. Średnia wieku respondentów wyniosła 37,9 lat.

Porównanie charakterystyk próby badawczej oraz danych GUS dotyczących populacji gminy Suchy Las:

<i>% kobiet w próbie</i>	<i>% kobiet w populacji</i>
56,0%	51,1%
<i>Średni wiek w próbie</i>	<i>Średni wiek w populacji</i>
37,9	36,3

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze oraz zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia,

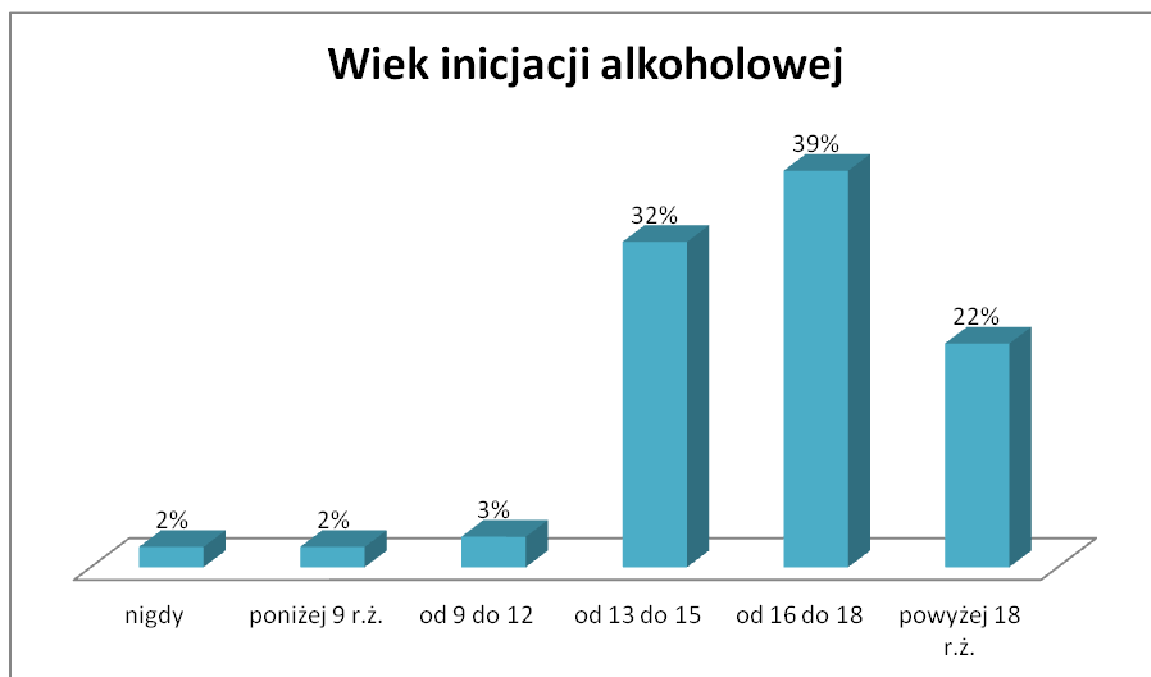
Podjmując tematykę spożywania alkoholu oraz związanych z nim innych problemów społecznych warto odnieść się do raportu CBOS *Postawy wobec wybranych substancji psychoaktywnych*:

„Przyjęto się sądzić, że Polacy piją alkohol często, w dużych ilościach. Należałoby więc wnioskować, że istnieje społeczne przyzwolenie, norma, która nie potępia częstego

spożywania alkoholu, lecz przeciwnie – czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania. Jednak nie potwierdza tego rozkład deklaracji, jaki uzyskaliśmy w trakcie badania. Ponad połowa Polaków (53%) twierdzi, że pije alkohol, ale tylko od czasu do czasu i mając ku temu dobrą okazję. Można to nazwać umiarkowanym stylem picia. Niewielkie grupy badanych deklarują częste (4%) i dosyć częste (7%) wykorzystywanie różnych okazji do napicia się alkoholu. Co szósty respondent (16%) przyznaje, że unika okazji do tego, żeby pić alkohol, a prawie co piąty (19%) deklaruje abstynencję. Warto zauważyć, że pewien normatywny styl picia nie zmienił się od dziesięciu lat, gdyż w badaniu z 1997 roku respondenci odpowiedzieli bardzo podobnie."⁶

W przeprowadzonej ankiecie zbadano postawy i przekonania dorosłych mieszkańców na temat alkoholu.

Pierwszą z poruszanych kwestii był wiek inicjacji alkoholowej. Okazuje się, że **największa ilość mieszkańców (39%) miała styczność z alkoholem po raz pierwszy pomiędzy 16. a 18. rokiem życia**, a znaczna część, bo aż 32% wypija pierwszy napój alkoholowy pomiędzy 13. a 15. rokiem życia. O zwyczajach związanych ze spożywaniem alkoholu dobrze świadczy fakt, że 22% osób zaczęło pić dopiero po uzyskaniu pełnoletności, a jedynie 5% piło poniżej 12. roku życia.

Źródło danych: opracowanie własne

Kolejną kwestią była częstotliwość spożywania alkoholu. Zaledwie 3% respondentów to osoby deklarujące abstynencję. Największa liczba badanych przyznała że pije alkohol kilka

⁶ CBOS „Postawy wobec wybranych substancji psychoaktywnych”, 2007

razy w tygodniu (33%) lub raz w tygodniu (31%). Co niepokojące, 5% przyznaje się co codziennego sięgania po napoje alkoholowe.

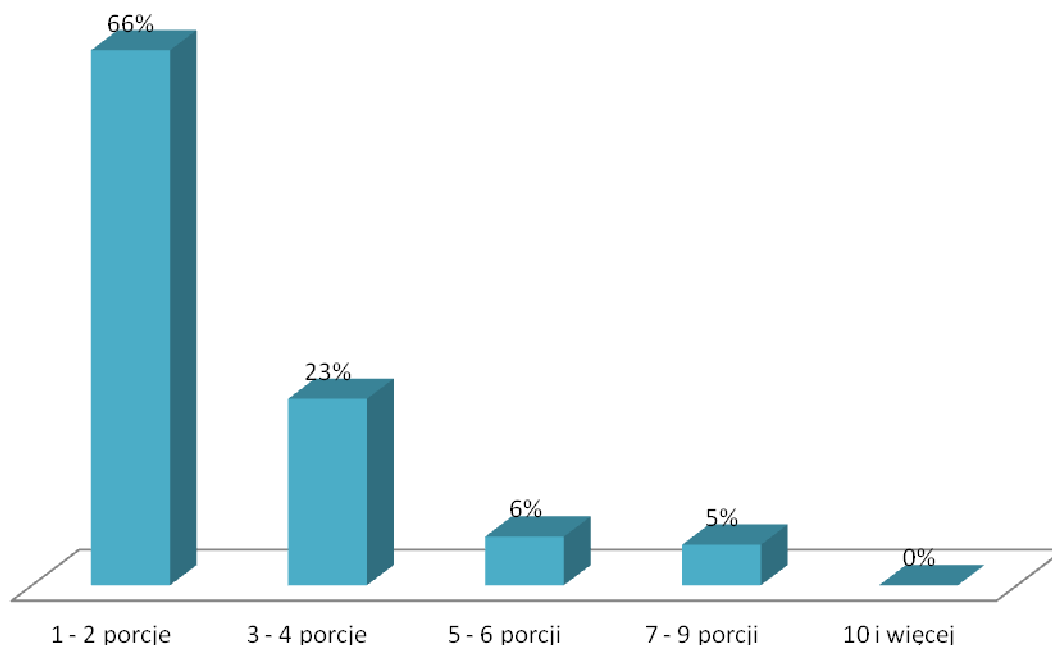
Można podsumować ten wynik stwierdzeniem, że **69% dorosłych mieszkańców gminy Suchy Las pije alkohol regularnie.**

Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu, ważne są także ilości spożywanego alkoholu. **Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki).**

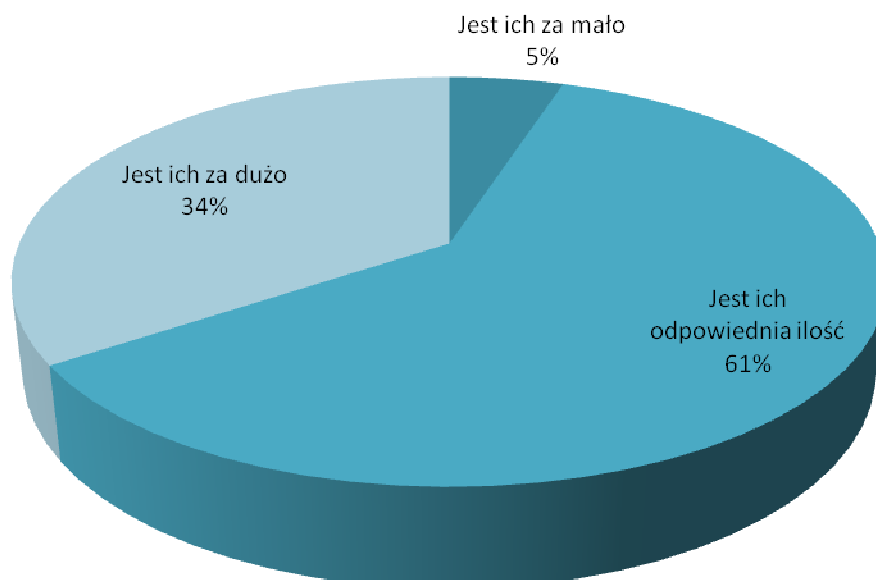
Najwięcej badanych (66%) zadeklarowało, że spożywa jednorazowo 1 - 2 porcje alkoholu (0,5 - 1 piwa, 1 - 2 kieliszki wina lub 1 - 2 małe kieliszki wódki). 23% osób zadeklarowało ilości rzędu 3 - 4 porcji. Żadna z osób nie zadeklarowała spożycia ponad 10 porcji alkoholu (czyli więcej niż 5 piw, 2 butelki wina bądź więcej niż 300 ml wódki).

Ile porcji standardowych zawierających alkohol wypija Pan/Pani w trakcie typowego dnia picia?

W subiektywnej ocenie większości mieszkańców gminy Suchy Las w okolicy znajduje się odpowiednia ilość punktów, w których można kupić alkohol (61%). 34% respondentów deklaruje, że na terenie gminy znajduje się zbyt wiele takich miejsc, a 5% twierdzi, że jest ich zbyt mało.

Jak ocenia Pan/Pani ilość sklepów i lokali w Pana/pani okolicy, gdzie można kupić alkohol?

Zachowania związane z pićm alkoholu są w dużej mierze zależne od postaw i przekonań. Zbadaliśmy obecne w lokalnej społeczności mity na temat napojów alkoholowych oraz ich postawy.

Pierwsze z pytań dotyczyło mitu, jakoby alkohol zawarty w słabszych napojach (piwie, winie) był mniej szkodliwy niż ten zawarty w wysokoprocentowych napojach (np. w wódce). Wyniki świadczą o tym, że to błędne przekonanie nie jest rozpowszechnione wśród dorosłej społeczności gminy Suchy Las, ponieważ **82% mieszkańców udzieliło poprawnej odpowiedzi.**

Kolejne pytanie badające postawy względem alkoholu dotyczyło dostępności i kontroli sprzedaży alkoholu. Aż **57% mieszkańców uważa, że należy ograniczać dostęp do napojów alkoholowych bądź kontrolować jego sprzedaż.** Dodatkowo **39% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym.**

Większość (58%) respondentów raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.

W kwestiach takich jak: traktowanie alkoholu jako rozwiązania trudnych sytuacji, prowadzenia po spożyciu alkoholu oraz picia w czasie ciąży czy podczas wykonywania pracy, mieszkańcy gminy Suchy Las są raczej jednomyślni i prezentują oni konstruktywne postawy.

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	5%	12%	33%	49%
Dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany.	20%	37%	31%	12%
Osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w moim środowisku lokalnym.	8%	31%	46%	14%
Osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w	24%	34%	37%	5%

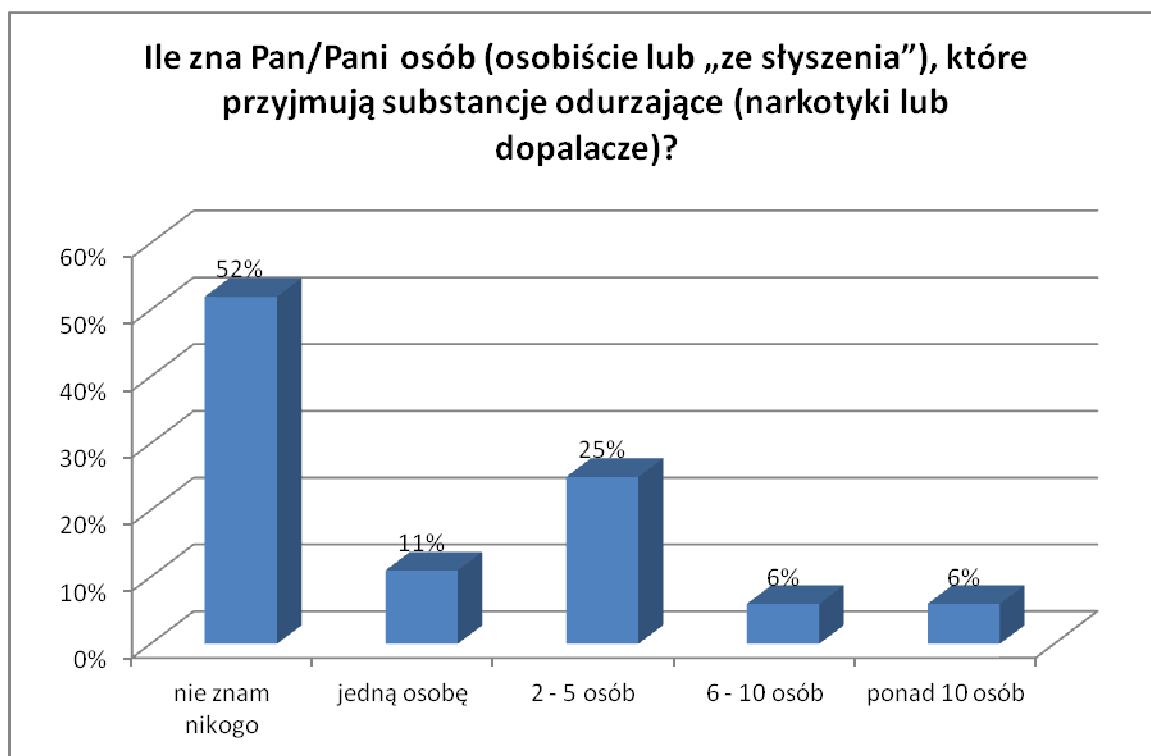
lokalnych sklepach.

Picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.	2%	9%	35%	54%
--	----	----	-----	-----

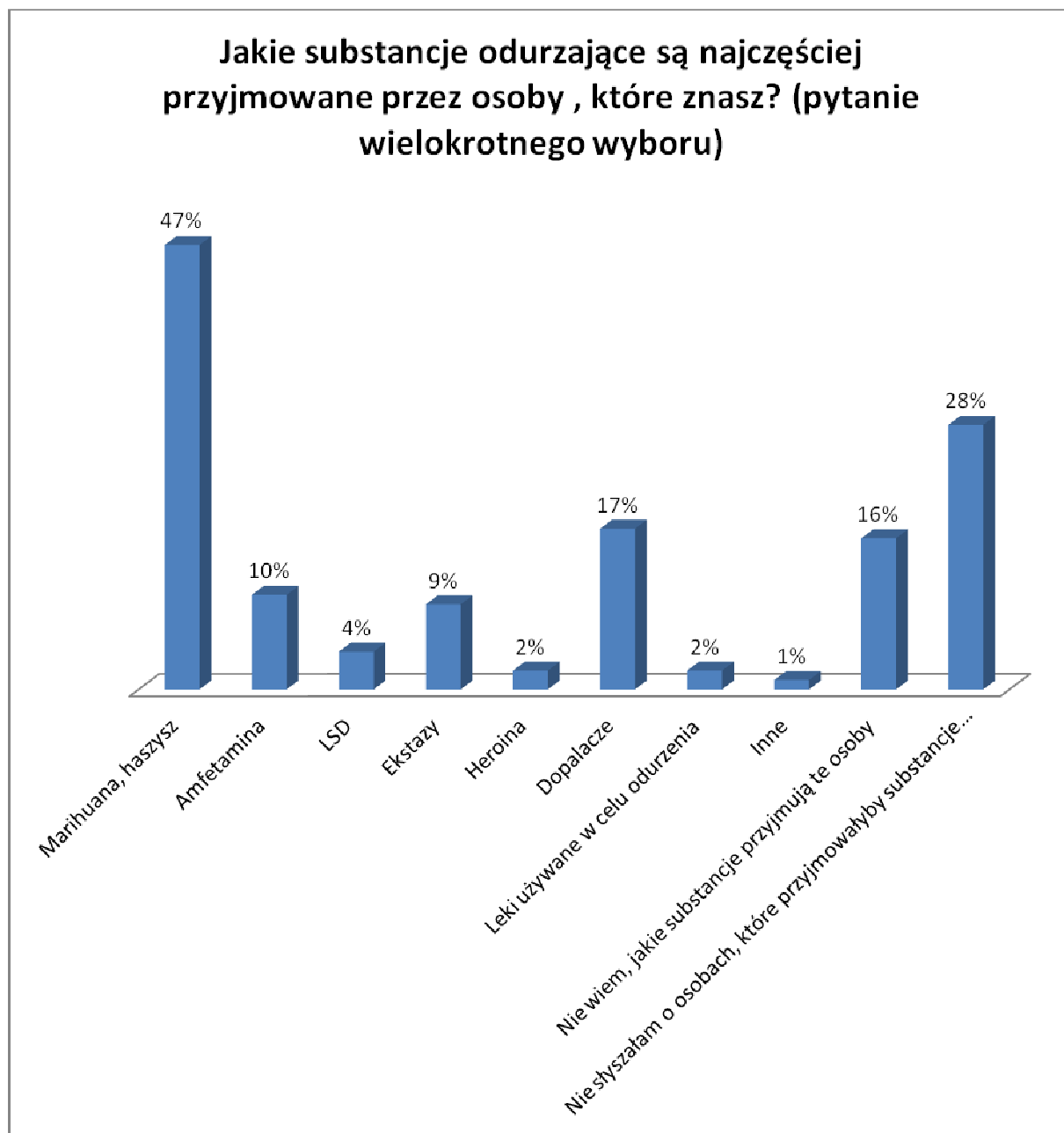
Prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne.	5%	7%	13%	75%
---	----	----	-----	-----

Kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.	4%	2%	14%	80%
--	----	----	-----	-----

W przeprowadzonym wśród mieszkańców gminy Suchy Las badaniu ankietowym podjęto również tematykę związaną z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze. Badanie rozpoczęto od pytania niezagrażającego (niebudzącego oporu oraz motywacji do kłamstwa), dotyczącego osób zażywających narkotyki i dopalacze w najbliższym środowisku. Poniższy wykres prezentuje otrzymane wyniki. Łącznie **48% respondentów zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne: narkotyki lub dopalacze.**

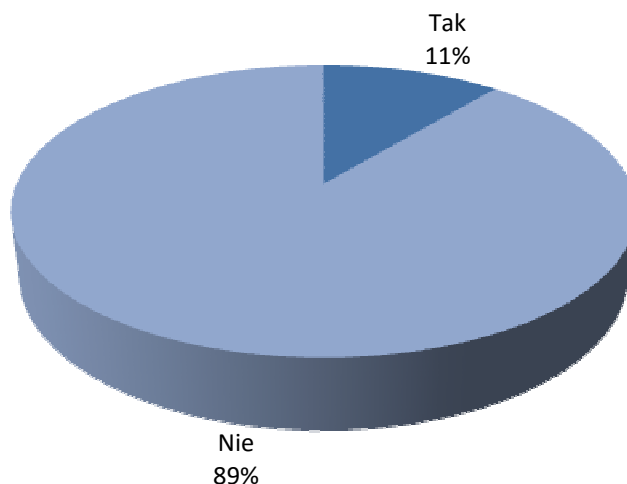

Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazły się marihuana i haszysz - **aż 47% respondentów zna osoby, które przyjmują te substancje. Kolejne co do popularności okazały się dopalacze - 17% badanych przyznało, że osoby z ich otoczenia je biorą.** Dopalacze są szczególnie niebezpieczne ze względu na brak wiedzy na temat konsekwencji ich przyjmowania oraz bardzo łatwą dostępność w sklepach internetowych. Popularne są także amfetamina (10%) i ekstazy (9%).

Większość respondentów (89%) nie wie, gdzie może nabyć substancje psychoaktywne takie jak narkotyki czy dopalacze.

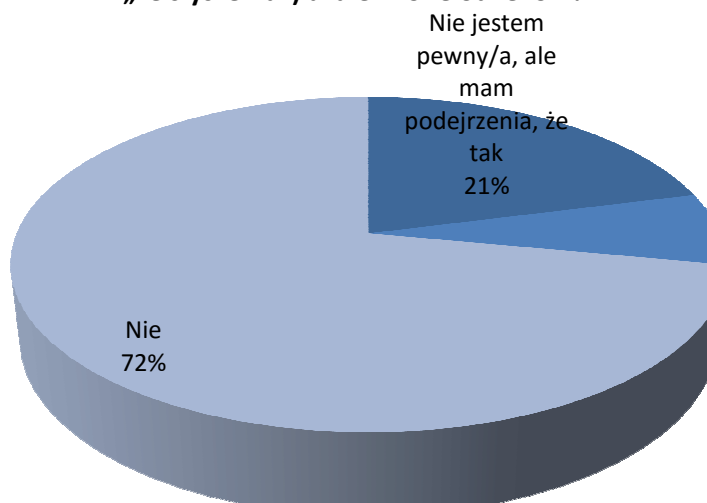
Czy wie Pan/Pani gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

W polskim społeczeństwie oprócz narkotyków i dopalaczy poważnym problemem są również leki dostępne w aptekach. Niektóre z nich np. pseudoefedryna wywierają wpływ na układ nerwowy i mogą być stosowane niezgodnie z przeznaczeniem w celu wywołania efektów odurzających. Wiele osób może być także uzależnionych od powszechnie dostępnych leków przeciwbólowych.

Okazuje się, że w środowisku gminy Suchy Las ten problem także występuje. Aż 7% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby uzależnione od leków, a kolejne 21% nie jest pewnych ale ma podejrzenia, że osoby w ich otoczeniu mogą być uzależnione.

Czy w Pana/Pani otoczeniu są osoby (znane osobiście lub „ze słyszenia”) uzależnione od leków?

Niewątpliwie ważną grupą, która może zarysować szczególny obraz problemów związanych z alkoholem występujących w gminie, są sami pracownicy punktów sprzedaży alkoholu, spotykający się codziennie w swojej pracy z konsumentami tego napoju. Ich postawy wobec osób nabywających/konsumujących alkohol oraz przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży alkoholu mogą w znaczącym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów związanych z nadużywaniem alkoholu zarówno przez nieletnich jak i dorosłych.

Badanie zostało przeprowadzone wśród sprzedawców napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie gminy Suchy Las. Grupa badana stanowiła 20 osób – 13 kobiet i 7 mężczyzn. Większość - 18 respondentów to pracownicy punktów, natomiast 2 to równocześnie ich właściciele. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 33,1 lat.

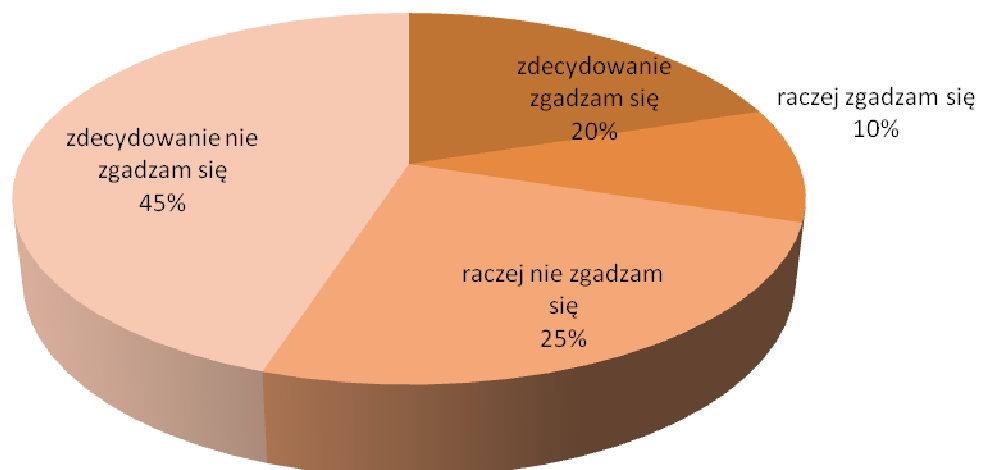
Ten obszar przeprowadzonych badań miał na celu poznanie postawy sprzedawców napojów alkoholowych względem następujących zagadnień:

- sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
- sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym,
- spożywania alkoholu w miejscu jego sprzedaży,
- nieprzyjemne sytuacje zainicjowane przez osoby spożywające alkohol.

Jednym z pierwszych zagadnień poruszonych w kwestionariuszu ankiety dla sprzedawców alkoholu było określanie poziomu świadomości na temat niebezpieczeństw wynikających z zawartości alkoholu w poszczególnych rodzajach napojów alkoholowych.

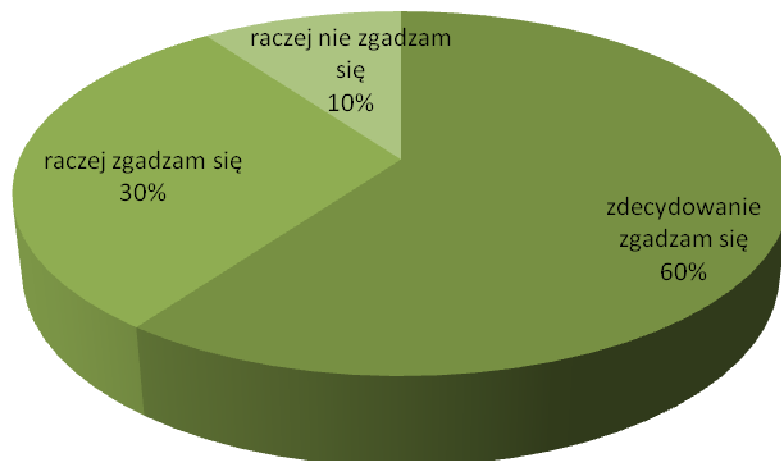
30% badanych sprzedawców napojów alkoholowych przyznało, że alkohol zawarty w piwie oraz winie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce. Świadczy to o niewielkim zasięgu mitu mówiącego, że napoje o niższej zawartości alkoholu nie są tak naprawdę "alkoholem" i można pić je bez konsekwencji zdrowotnych ani uzależniania się.

Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.

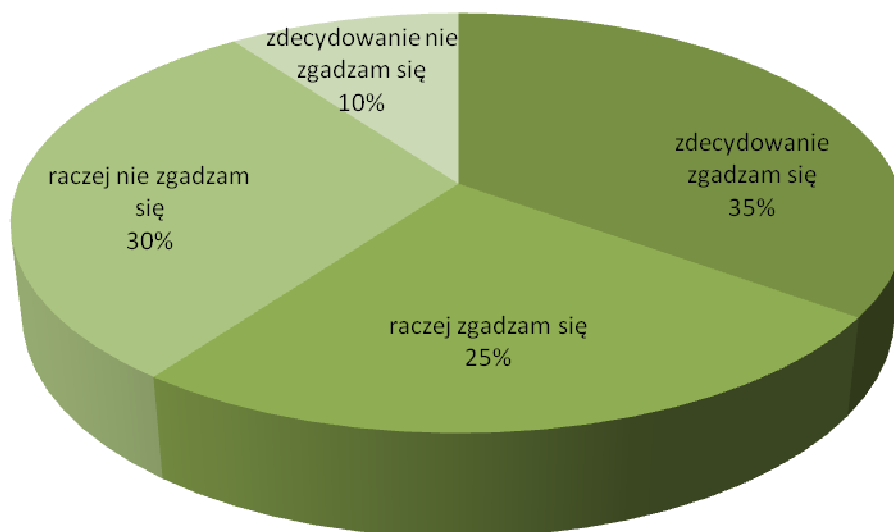
Aż 90% sprzedawców uważa, że dostęp do napojów alkoholowych powinien być ograniczony lub kontrolowany.

Dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany.

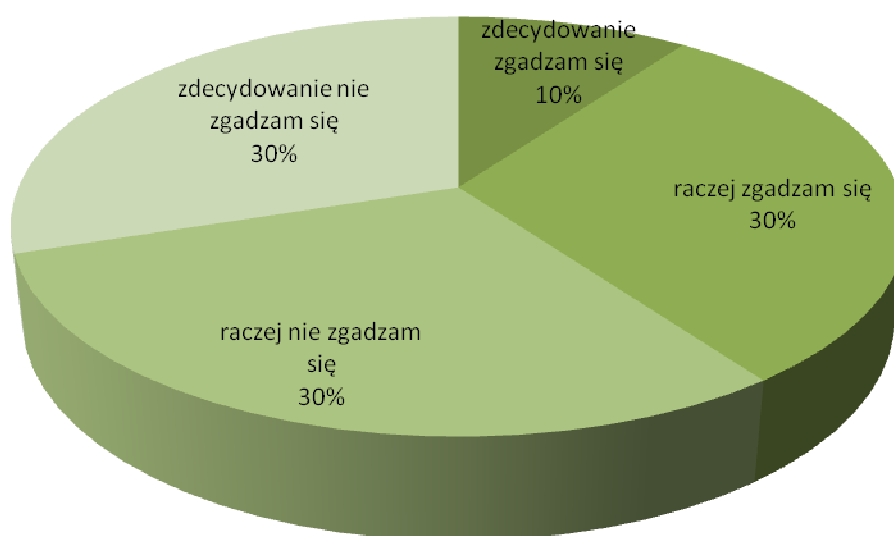
Kolejne pytanie dotyczyło subiektywnej oceny dostępności alkoholu dla osób poniżej 18. roku życia. Sprzedawcy oceniają, że raczej (25%) lub zdecydowanie (35%) jest łatwo kupić napój alkoholowy w lokalnych sklepach osobie poniżej 18 roku życia.

Osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.

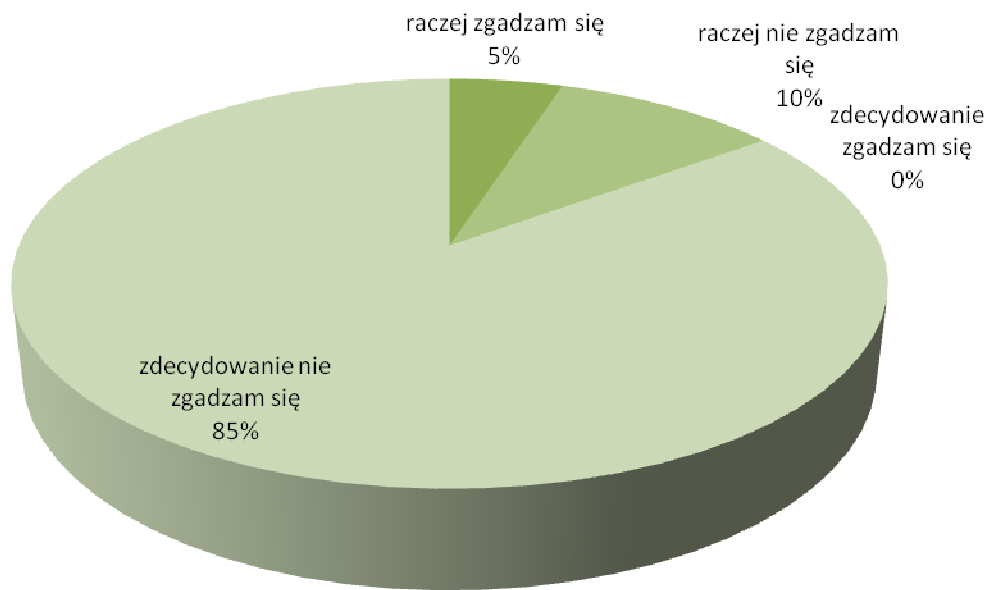

Podobnie jak w przypadku dorosłych mieszkańców, sprzedawcy reprezentują konstruktywne postawy dotyczące alkoholu: uważają, że picie alkoholu nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych, a także że nie powinno się pić nawet niewielkich ilości alkoholu w ciąży lub przed prowadzeniem samochodu.

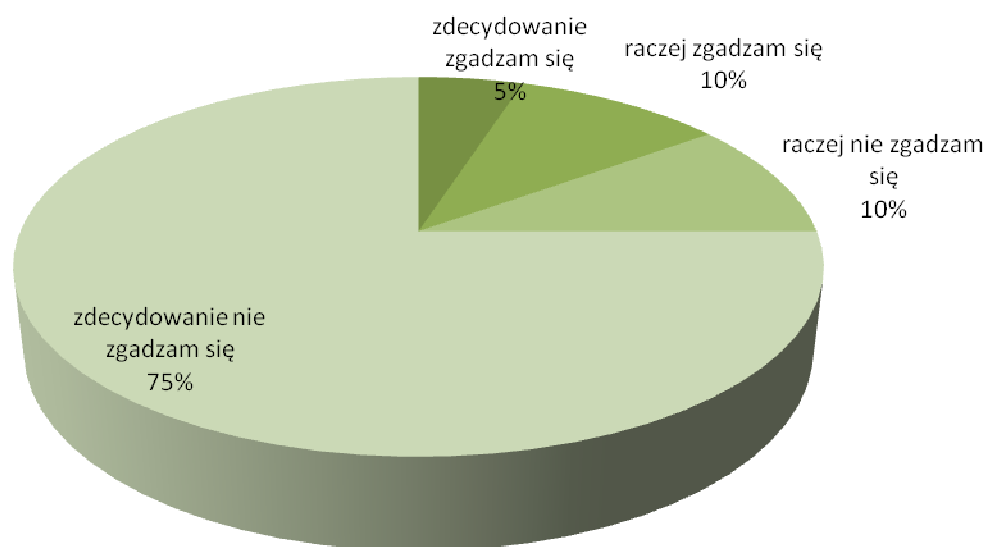
Picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.

Prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne.

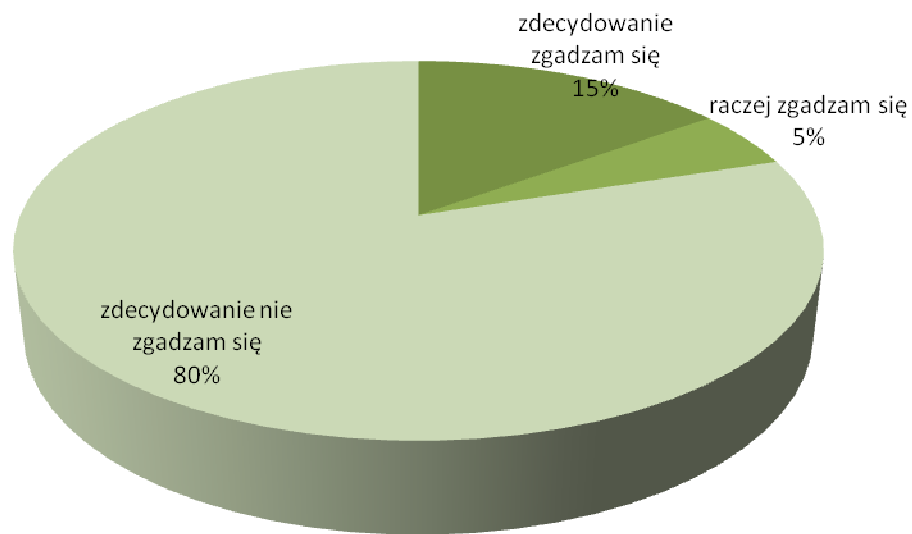

Kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.

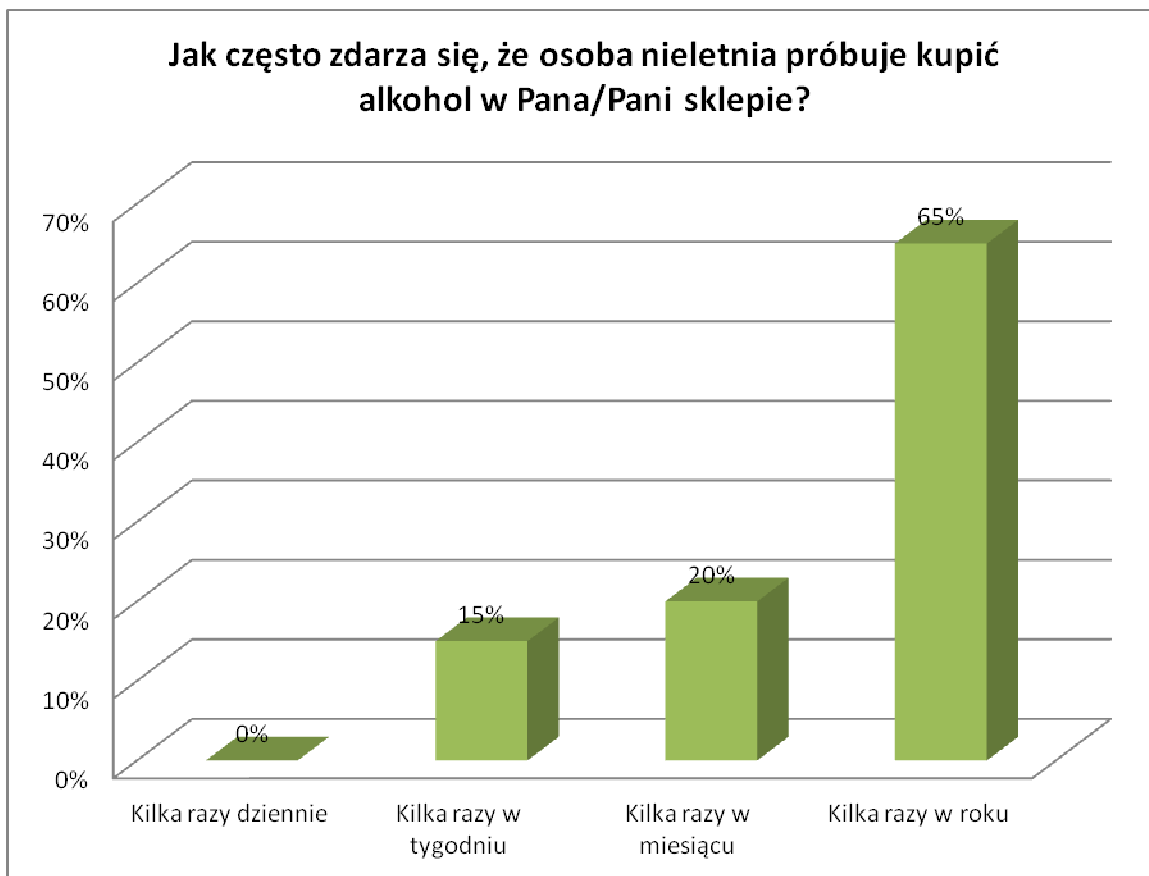
Sprzedawcy napojów alkoholowych w gminie Suchy Las niemal jednomyślnie uważają (90%), że alkohol nie powinien być dostępny dla osób poniżej 18. roku życia.

Alkohol powinien być dostępny dla osób poniżej 18 roku życia.

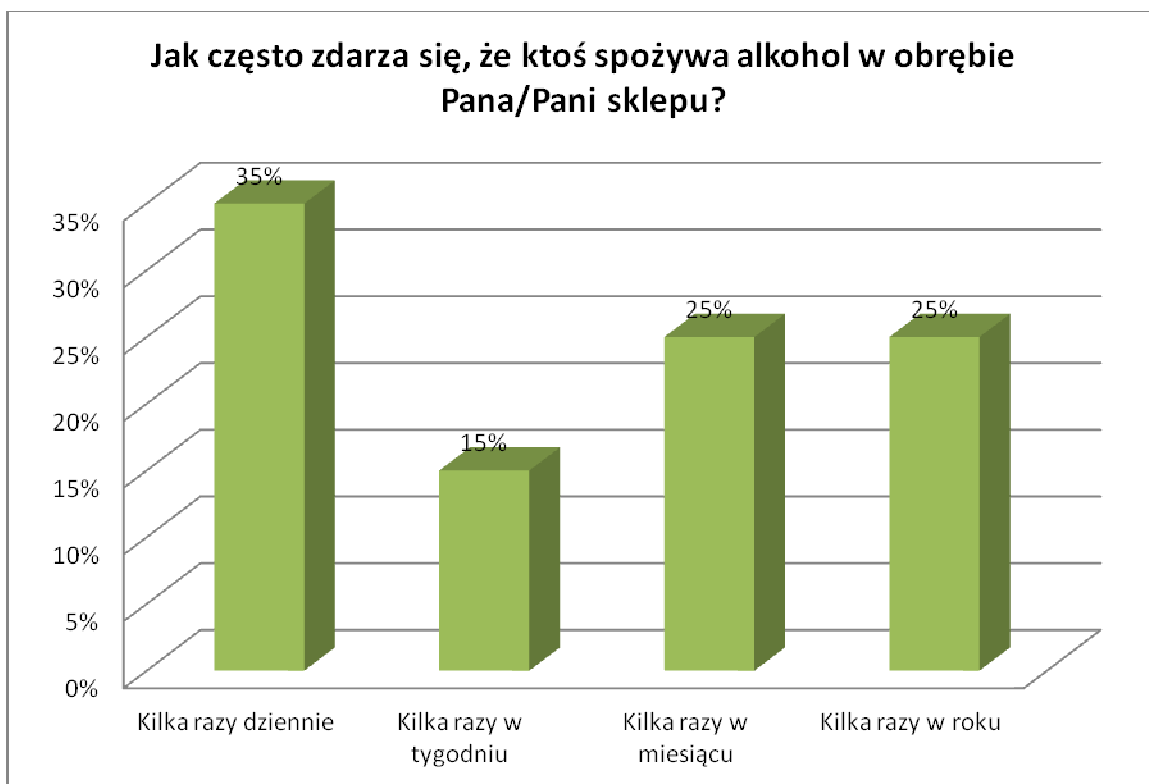

Sprzedawcy napojów alkoholowych w gminie Suchy Las deklarują, że sytuacje próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarza się kilka razy w roku (65%) lub kilka razy w miesiącu (20%) bądź tygodniu (15%).

Częstszym zjawiskiem okazuje się być spożywanie alkoholu w obrębie punktu sprzedaży. Aż 35% przebadanych sprzedawców przyznaje, że takie incydenty zdarzają się codziennie.

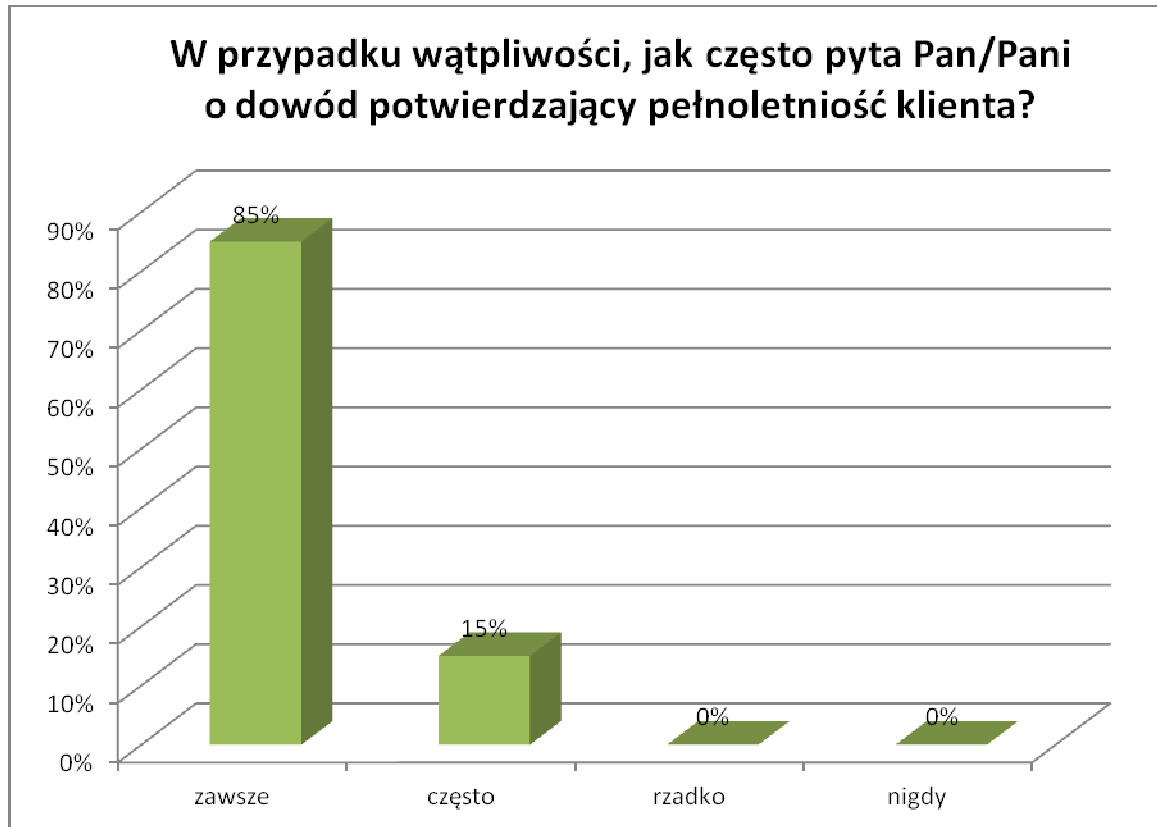

4 z 20 przebadanych sprzedawców przyznaje, że w ciągu ostatnich 3 miesięcy miało miejsce nieprzyjemne zajście związane z używaniem alkoholu w obrębie sklepu. Nikt jednak

nie przyznał, że w ciągu ostatnich 3 miesięcy trzeba było wezwać policję/straż gminną z prośbą o interwencję w sprawie nieprzyjemnego zajścia związanego z piciem alkoholu w obrębie sklepu.

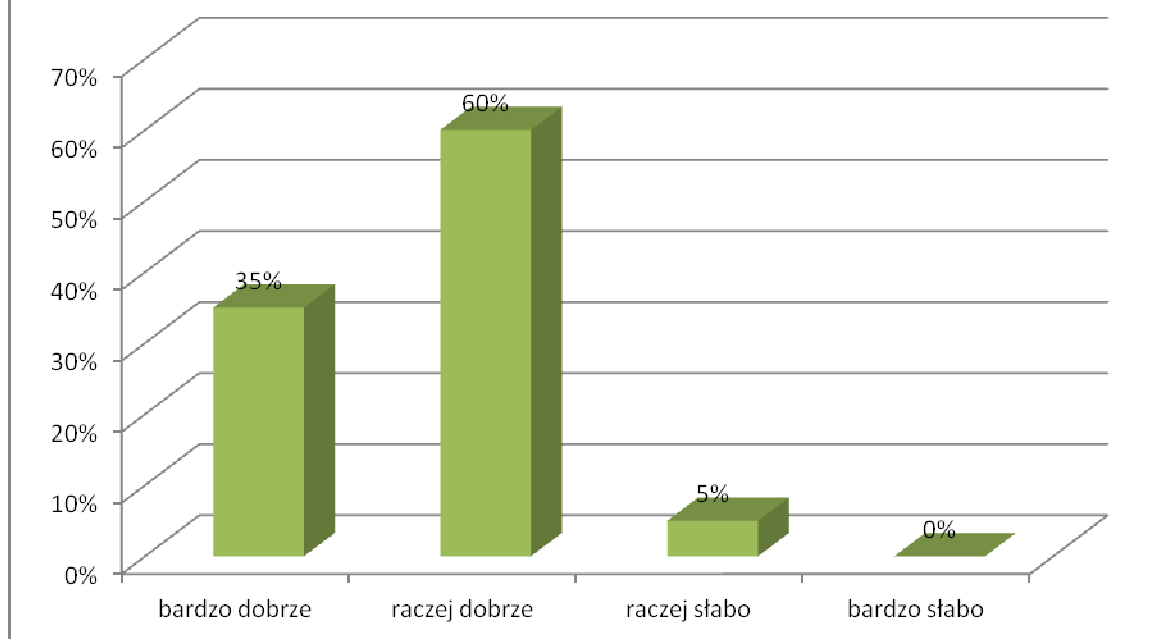
17 z 20 badanych deklaruje, że nigdy nie sprzedało alkoholu osobie niepełnoletniej. Dwie osoby nie są pewne, czy nie zrobiły tego nieświadomie, jedna przyznała się do sprzedaży.

W przypadku wątpliwości do wieku, wszyscy badani sprawdzają dowody potwierdzające wiek. 85% sprzedawców robi to zawsze, a 15% - często.

Ostatnie badane zagadnienie dotyczyło subiektywnej oceny funkcjonowania kontroli punktów sprzedaży alkoholu w gminie Suchy Las. 60% osób oceniło jej funkcjonowanie raczej dobrze, 35% - bardzo dobrze, natomiast 5% osób deklaruje, że kontrola funkcjonuje raczej słabo.

Jak, Pana/Pani zdaniem funkcjonuje kontrola sprzedaży alkoholu w Pana/Pani miejscowości?

Odrębną część badania stanowiło badanie uczniów szkół na terenie gminy Suchy Las.

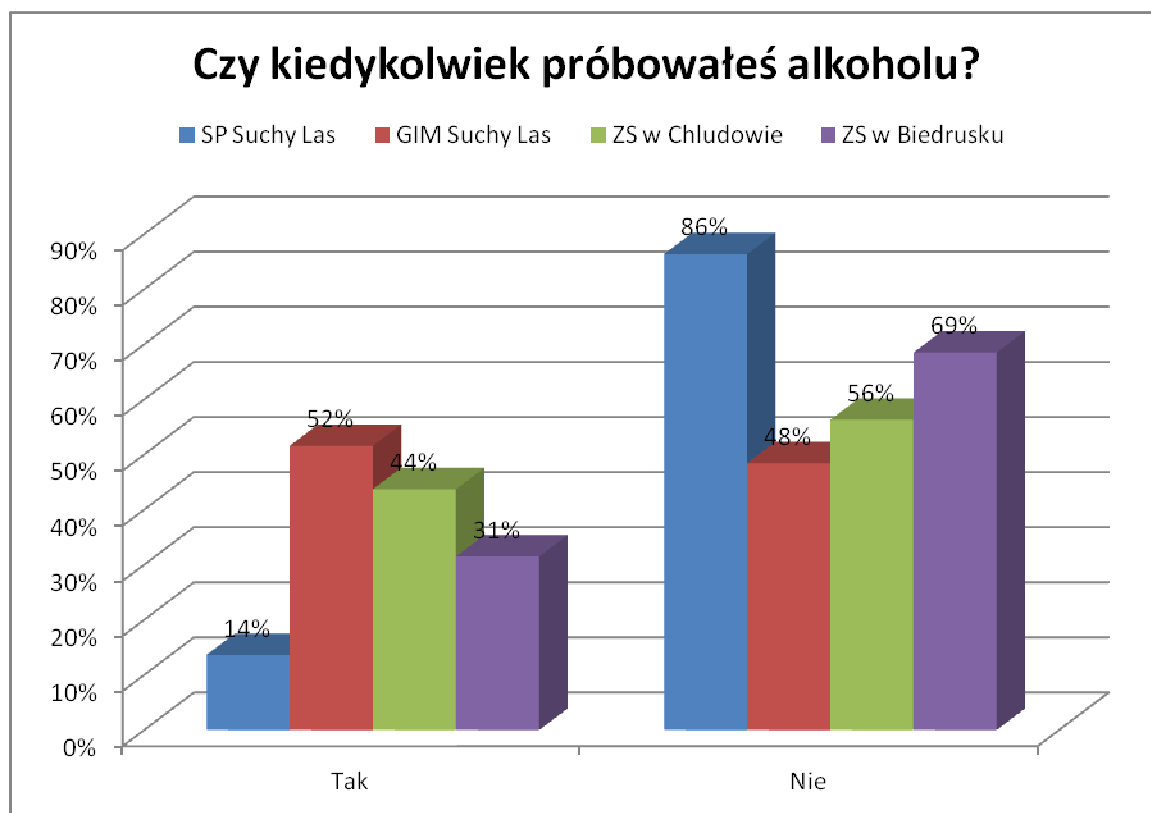
W badaniu wzięli udział uczniowie poniższych szkół. Łącznie przebadano 840 uczniów.

Liczebność grup badanych

Szkoła Podstawowa im. Wojciecha Bogusławskiego w Suchym Lesie	198
Gimnazjum im. Jana Pawła II w Suchym Lesie	380
Zespół Szkół im. o. Mariana Żelazka w Chludowie	135
Zespół Szkół im. 7 Pułku Strzelców Konnych Wielkopolskich w Biedrusku	127
łącznie	840

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza używania przez młodych ludzi substancji psychoaktywnych, w tym picia alkoholu oraz palenia papierosów i używania narkotyków i dopalaczy.

Pierwsze pytanie dotyczyło tego, czy uczniowie kiedykolwiek próbowali alkoholu.

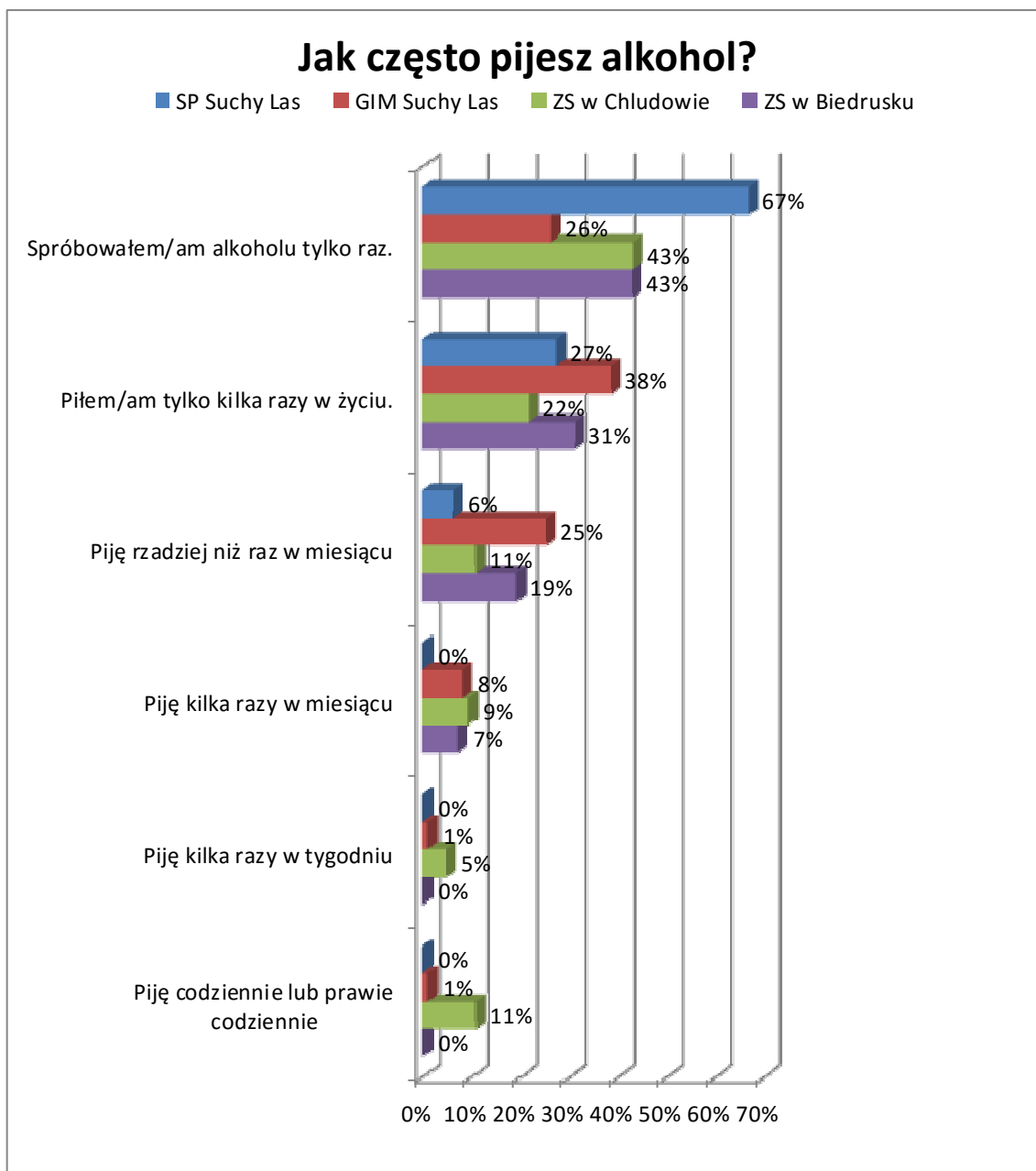

	SP Suchy Las	GIM Suchy Las	ZD w Chludowie	ZS w Biedrusku
średni wiek inicjacji alkoholowej	10	12	10	13

Najczęściej deklarowaną okolicznością inicjacji alkoholowej dzieci i młodzieży w gminie Suchy Las, oprócz przyzwolenia rodziny są spotkania ze znajomymi. Jest to wynik potwierdzający prawidłowości związane z psychospołecznym rozwojem człowieka w wieku dorastania. Dla dzieci i młodzieży najważniejszą społeczną grupą odniesienia są rówieśnicy. To utrzymanie pozycji w grupie znajomych jest jedną z najsilniejszych motywacji, aby sięgnąć po alkohol. Prawidłowość tę można wykorzystać w dobrym celu. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży, warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone

odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

Oprócz wieku i okoliczności inicjacji ważne w badaniu było także to, jak często młodzi ludzie sięgają alkohol. Na szczęście w przypadku większości uczniów kontakt z alkoholem był jednorazowy lub próbowali go kilka razy w życiu. Warto jednak podkreślić, że wszyscy badani przez nas uczniowie nie ukończyli jeszcze 18 roku życia, a podawanie im alkoholu jest przestępstwem. Niepokoi fakt, że znaleźli się uczniowie, którzy deklarują spożywanie alkoholu kilka razy w miesiącu. Być może są to osoby, które podczas badania chciały się "popisać", jednak nie należy bagatelizować takich niepokojących sygnałów.

Kolejnym ważnym pytaniem, na które odpowiadali uczniowie, było to dotyczące subiektywnej oceny dostępności alkoholu dla osób poniżej 18 roku życia. Pokazane poniżej

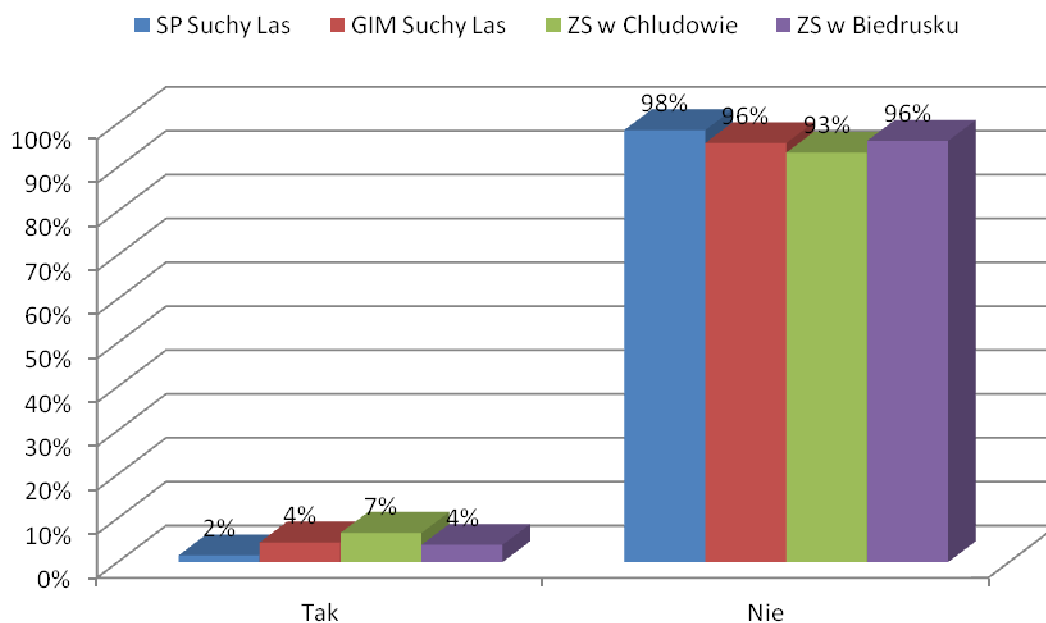
wyniki sugerują, że większość uczniów nie wie czy jest taka możliwość. Można interpretować ten wynik pozytywnie - oznacza to, że nie próbowali dotąd zdobyć alkoholu. Warto zaznaczyć, że dla 2 - 14 % badanych zakup alkoholu jest bardzo łatwy, a dla 3 - 27% - raczej łatwy. W zestawieniu z badaniami postaw sprzedawców napojów alkoholowych następuje rozdzźwięk, gdyż ci utrzymują, że nie zdarza im się sprzedawać alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

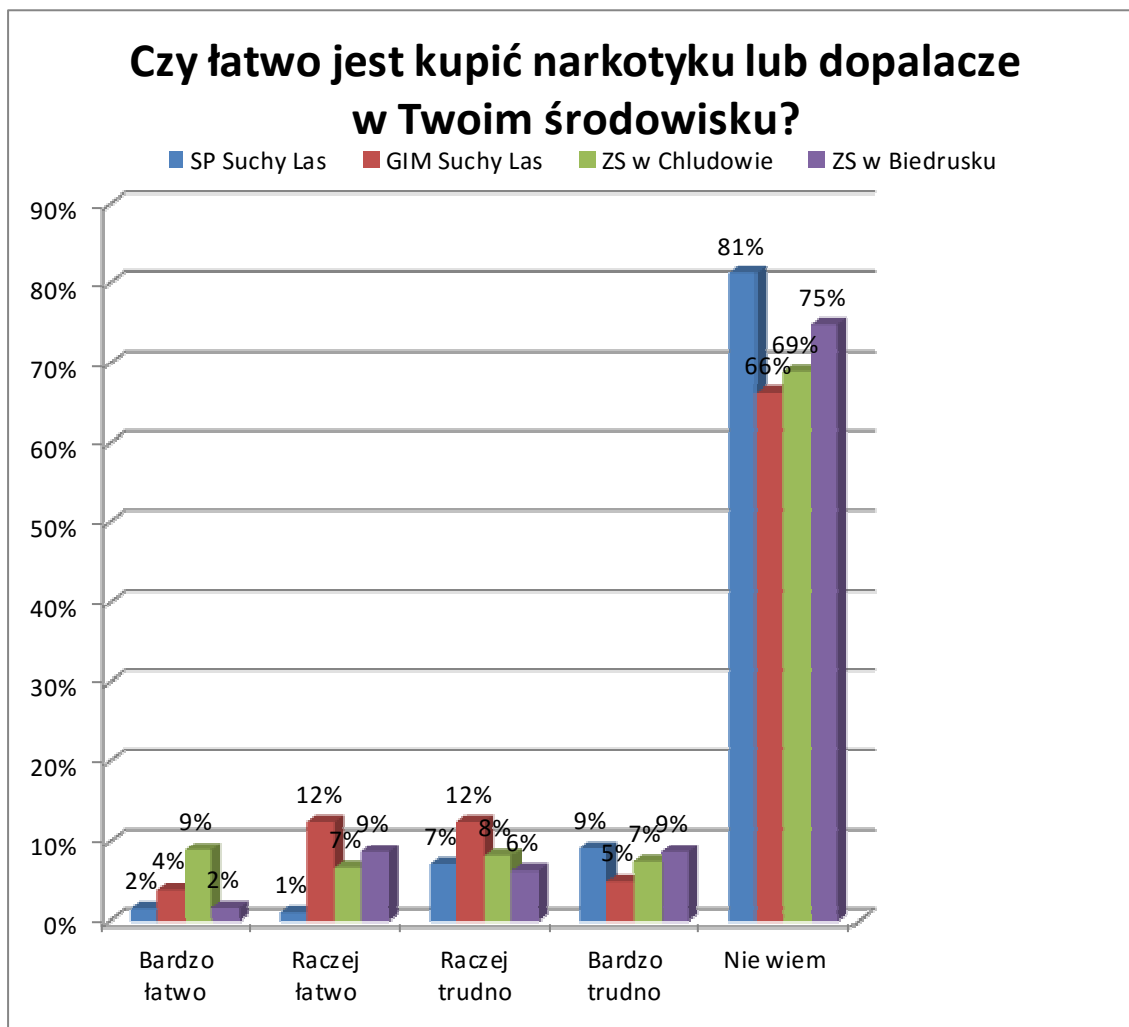
Badanych uczniów zapytano także o kontakty z narkotykami i/lub dopalaczami.

Wyniki badań wskazują, że uczniowie mogli mieć kontakt z substancjami psychoaktywnymi –zarówno z narkotykami lub dopalaczami. Około 2 - 7% uczniów przyznaje się do próbowania tych środków, jednak do wyników tych należy podchodzić z rezerwą, ponieważ część uczniów mogła kierować się w wypełnianiu ankiet chęcią popisania się.

Czy kiedykolwiek próbowałeś narkotyków lub dopalaczy?

Poniższy wykres przedstawia subiektywną ocenę dostępności narkotyków i dopalaczy. Brak wyobrażenia na ten temat u większości uczniów jest pozytywnym sygnałem.

W ramach przeprowadzonego badania zbadano również postawy i przekonania uczniów na temat różnych substancji psychoaktywnych. Wyniki zamieszczone są w tabelach poniżej.

SP Suchy Las

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	21%	35%	20%	29%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	8%	13%	24%	58%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	70%	12%	4%	18%

To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol. Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	5%	2%	10%	86%
Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	8%	6%	16%	74%
Dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki.	7%	13%	21%	65%
To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i dopalaczy. Wszystko jest dla ludzi!	6%	3%	10%	84%
Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	66%	19%	5%	15%
Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	9%	11%	22%	64%
Palenie papierosów jest modne w mojej szkole.	4%	3%	19%	79%

GIM Suchy Las

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie zgadzam się</i>	<i>Raczej zgadzam się</i>	<i>Raczej nie zgadzam się</i>	<i>Zdecydowanie nie zgadzam się</i>
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	23%	38%	18%	23%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	9%	29%	32%	33%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	51%	27%	14%	10%
To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol. Warto korzystać ze wszystkich sposobów na	4%	12%	33%	53%

dobrą zabawę.

Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	7%	9%	23%	61%
Dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki.	6%	9%	15%	71%
To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i dopalaczy. Wszystko jest dla ludzi!	3%	8%	26%	66%
Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	77%	14%	3%	7%
Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	4%	8%	24%	67%
Palenie papierosów jest modne w mojej szkole.	24%	39%	24%	16%

ZS w Chludowie

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	41%	36%	13%	21%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	19%	25%	29%	39%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	52%	24%	18%	18%
To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol. Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	10%	13%	23%	65%
Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	16%	18%	23%	53%

Dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki.	10%	25%	21%	54%
To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i dopalaczy. Wszystko jest dla ludzi!	8%	16%	21%	64%
Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	64%	21%	10%	16%
Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	13%	15%	21%	61%
Palenie papierosów jest modne w mojej szkole.	19%	21%	27%	43%

ZS w Biedrusku

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	26%	36%	17%	23%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	9%	25%	35%	36%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	65%	14%	11%	15%
To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol. Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	3%	8%	22%	69%
Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	9%	8%	21%	66%
Dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki.	11%	9%	20%	67%
To normalne, że osoby w moim	6%	5%	19%	74%

wieku próbują narkotyków i
dopalaczy. Wszystko jest dla ludzi!

Od dopalaczy można uzależnić się
tak samo jak od narkotyków. 74% 15% 3% 12%

Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem,
to się nie uzależni. 9% 6% 26% 64%

Palenie papierosów jest modne w
mojej szkole. 6% 9% 38% 53%

Podsumowując zebrane podczas badań dane, można wyciągnąć następujące wnioski:

- Biorąc pod uwagę wciąż zmieniający się stan wiedzy dotyczącej profilaktyki i interwencji wobec osób uzależnionych oraz rodzin, w których występuje przemoc zalecane byłoby regularne badanie potrzeb szkoleniowych członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołów Interdyscyplinarnych ds. przemocy w rodzinie. Ze względu na pomocowy charakter zadań, które realizują te zespoły specjalistów, są one szczególnie narażone na zjawisko wypalenia zawodowego. Efektywnym sposobem radzenia sobie ze stresem zawodowym są regularne superwizje lub szkolenia konsultacyjne, ukierunkowane nie tylko na nabywanie nowej wiedzy, ale także na usprawnianie współpracy i wypracowywanie wewnętrznych procedur zapobiegających nadmiernemu obciążeniu emocjonalnemu.
- W latach 2013 - 2015 wzrosła ilość osób objętych oddziaływaniami profilaktycznymi. Istotą oddziaływań profilaktycznych jest kształtowanie postaw, wzmacnianie umiejętności społecznych oraz zmiana zachowań. Zarówno w przypadku dzieci, jak i dorosłych te cele można osiągnąć dzięki odpowiednio zaprojektowanym warsztatom oraz szkoleniom zakładającym ich czynny udział. Warty zauważenia jest fakt, że oddziaływania profilaktyczne powinny być prowadzone w sposób systemowy, tzn. obejmować dzieci i młodzież, a także nauczycieli i rodziców. Jest to szczególnie istotne, ponieważ dom rodzinny oraz środowisko szkolne to dwa systemy najsilniej wpływające na rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży.
- Za najpoważniejszy problem społeczny w opinii mieszkańców można uznać zanieczyszczenie krajobrazu (50% mieszkańców uważa ten problem za bardzo istotny). Kolejne ważne problemy według mieszkańców to bieda, ubóstwo (37%) oraz bezrobocie (36%). Czwarte miejsce zajął wzrost przestępczości (34%), jednak z danych dostarczonych przez Policję oraz GUS w ostatnich latach w Gminie Suchy Las spadł poziom przestępczości.
- 69% dorosłych mieszkańców gminy Suchy Las pije alkohol regularnie. Największa liczba badanych przyznała, że pije alkohol kilka razy w tygodniu (33%) lub raz w tygodniu (31%). Co niepokojące, 5% przyznaje się do codziennego sięgania po napoje alkoholowe.
- W ciągu ostatnich lat można zaobserwować tendencję do zmniejszania się ilości osób palących papierosy. 69% respondentów nie pali w ogóle, a 11% pali jedynie

okazyjnie. Wśród mieszkańców gminy Suchy Las 20% osób pali regularnie papierosy lub e-papierosy.

- Łącznie 48% respondentów zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne: narkotyki lub dopalacze. Wśród najczęściej stosowanych w środowisku lokalnym substancji znalazły się marihuana i haszysz - aż 47% respondentów zna osoby, które przyjmują te substancje. Kolejne co do popularności okazały się dopalacze - 17% badanych przyznało, że osoby z ich otoczenia je biorą. Dopapalacze są szczególnie niebezpieczne ze względu na brak wiedzy na temat konsekwencji ich przyjmowania oraz bardzo łatwą dostępność w sklepach internetowych.
- W polskim społeczeństwie oprócz narkotyków i dopalaczy poważnym problemem są również leki dostępne w aptekach. Niektóre z nich np. pseudoefedryna wywierają wpływ na układ nerwowy i mogą być stosowane niezgodnie z przeznaczeniem w celu wywołania efektów odurzających. Wiele osób może być także uzależnionych od powszechnie dostępnych leków przeciwbólowych. Okazuje się, że w środowisku gminy Suchy Las ten problem także występuje. Aż 7% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby uzależnione od leków, a kolejne 21% nie jest pewnych, ale ma podejrzenia, że osoby w ich otoczeniu mogą być uzależnione.
- Wyniki badań dotyczące przemocy są niepokojące, ponieważ niemal jedna piąta (18%) respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 25% podejrzewa, że tak się dzieje. Wśród badanych mieszkańców tylko 27% deklaruje, że wie do jakich instytucji może zgłosić się osoba doświadczająca przemocy w rodzinie. Są to informacje alarmujące. Społeczność gminy Suchy Las powinna zostać objęta kampanią informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy. Jedną z prostszych i najbardziej ekonomicznych metod dotarcia do dużej liczby osób byłyby plakaty oraz ulotki psychoedukacyjne zawierające informacje o lokalnych instytucjach, które niosą pomoc osobom doświadczającym przemocy.
- Wyniki ankiet dotyczące hazardu sugerują, że raczej niewielka liczba społeczności lokalnej korzysta z gier losowych. Wśród respondentów 2% regularnie korzysta z zakładów bukmacherskich, 6% robi to od czasu do czasu. Z kolei gry na automatach cieszą się mniejszą popularnością - nikt z respondentów nie korzysta z nich regularnie, 2% robi to od czasu do czasu. Warto dodać, że może być to efekt wejścia w życie nowelizacji ustawy o grach hazardowych.

- Badania wykazały, że cyberprzemoc jest poważnym problemem w lokalnej społeczności. Jedna czwarta respondentów (25%) ma w swoim otoczeniu osoby które padły ofiarą przestępstwa internetowego (np. włamania na konto, oszustwa, wyłudzenia, zniesławienia). Aż 25% nie jest pewnych, ale ma podejrzenia, że tak właśnie się stało. Wyniki wskazują na ogromną potrzebę edukacji prawnej i psychologicznej lokalnej społeczności, która pozwoli im uniknąć bycia ofiarą cyberprzestępczości, a także lepiej radzić sobie z trudnymi sytuacjami związanymi z pogwałceniem praw w internecie.
- Kolejne niepokojące dane związane są z subiektywnym oszacowaniem uzależnienia od komputerów lub internetu w środowisku lokalnym. Niemal połowa badanych mieszkańców (47%) uważa, że tego typu uzależnienie jest bardzo powszechne w środowisku lokalnym, a kolejne 40% ocenia je jako dość powszechne.
- Środowisko rodzinne oraz szkolne mają najmocniejszy wpływ na psychospołeczny rozwój dziecka. Zapytaliśmy uczniów szkół w gminie Suchy Las, jak oceniają swoje relacje z rodzicami bądź opiekunami. Wyniki świadczą o tym, że większość uczniów ma bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami. Dobre relacje z rodzicami uczniów w gminie Suchy Las to niewątpliwie zasób chroniący, który może zostać wykorzystany w planowaniu oddziaływań profilaktycznych poprzez tworzenie sojuszu rodzic-nauczyciel w przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy m.in. poprzez uzupełniającą się edukację dotyczącą zagrożeń, a także kształtowanie konstruktywnych postaw i budowanie sieci wsparcia
- Badania wykazały, że uczniowie generalnie czują się bezpieczni w szkole. Niestety, istnieje grupa uczniów, którzy zdecydowanie nie czują się bezpiecznie. Być może są to młodzi ludzie, którzy pełnią rolę tzw. kozłów ofiarnych. Ten problem wymaga dalszej analizy, np. przeprowadzenia przez pedagoga lub psychologa szkolnego badań socjometrycznych w każdej klasie i identyfikację uczniów skupiających agresję grupy.
- Internet jako nieocenione narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki jest atrakcyjnym medium. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z internetu może wiązać się z występowaniem licznych zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się, hatingu. W badaniu postanowiliśmy sprawdzić doświadczenia związane z cyberprzemocą. Wyniki badań wskazują, że uczniom w gminie Suchy Las nie są obce wyżej wymienione doświadczenia. Najwięcej osób doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze

takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości. Wskazuje to na konieczność szerokiej edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

- Najczęściej deklarowaną okolicznością inicjacji alkoholowej dzieci i młodzieży w gminie Suchy Las, oprócz przyzwolenia rodziny są spotkania ze znajomymi. Jest to wynik potwierdzający prawidłowości związane z psychospołecznym rozwojem człowieka w wieku dorastania. Dla dzieci i młodzieży najważniejszą społeczną grupą odniesienia są rówieśnicy. To utrzymanie pozycji w grupie znajomych jest jedną z najsilniejszych motywacji, aby sięgnąć po alkohol. Prawidłowość tę można wykorzystać w dobrym celu. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja ,w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.
- Oprócz wieku i okoliczności inicjacji ważne było dla nas także to, jak często młodzi ludzie sięgają alkohol. Na szczęście w przypadku większości uczniów kontakt z alkoholem był jednorazowy lub próbowali go kilka razy w życiu. Warto jednak podkreślić, że wszyscy badani przez nas uczniowie nie ukończyli jeszcze 18 roku życia, a podawanie im alkoholu jest przestępstwem. Niepokoi fakt, że znaleźli się uczniowie, którzy deklarują spożywanie alkoholu kilka razy w miesiącu. Być może są to osoby, które podczas badania chciały się "popisać", jednak nie należy bagatelizować takich niepokojących sygnałów.

Oddziaływania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży - rekomendacje oparte na modelu profilaktyki pozytywnej:

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podaje, że aż 50% zaburzeń zdrowia psychicznego prowadzących do nadużywania substancji psychoaktywnych, agresji i przemocy, a także innych zachowań antyspołecznych zaczyna się w okresie dojrzewania.⁷ Dzieci i młodzież są więc grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych.

Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może sprzyjać zdrowiu psychicznemu.⁸

Australijskie badania na zlecenie WHO pozwoliły na wyodrębnienie najistotniejszych czynników chroniących oraz czynników ryzyka:⁹

Czynniki ryzyka

- 1) *przemoc rówieśnicza;*
- 2) *odrzućenie przez rówieśników;*
- 3) *słaba więź ze szkołą;*
- 4) *niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli);*
- 5) *destrukcyjna grupa rówieśnicza;*
- 6) *niepowodzenia szkolne.*

Czynniki chroniące

- 1) *poczucie przynależności;*
- 2) *pozytywny klimat szkoły;*
- 3) *prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza;*
- 4) *wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy;*
- 5) *okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć;*
- 6) *zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy.*¹⁰

Wymienione czynniki chroniące mają charakter uniwersalny. Zadaniem warsztatów profilaktycznych jest wzmocnienie czynników chroniących oraz osłabianie czynników ryzyka. Warto pamiętać, że **oddziaływanie w zakresie jednego tematu zajęć, np. dotyczących jedynie alkoholu może przynieść pozytywne rezultaty także w profilaktyce innych zachowań ryzykownych.**

---

⁷ World Health Organization, (2004), *Mental Health Policy, Plans and Programs*, Geneva.

⁸ Szumańska, J. (2012) *Ochrona zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w szkole*, ORE Warszawa

⁹ Monograph, (2000) Commonwealth Department of Health and Aged Care 2000. *Promotion, Prevention and Early Intervention for Mental Health*. Mental Health and Special Programs Branch, Canberra

¹⁰ Rządowy Program na lata 2014-2016 "Bezpieczna i przyjazna szkoła"

Kolejnym wnioskiem związanym ze skutecznością profilaktyki jest konieczność **planowania cyklicznych działań**. Warunkiem zmiany postaw i zachowań (a więc nadrzędnego celu oddziaływań profilaktycznych) jest ich regularne utrwalanie.

Warto również wspomnieć, że obok oddziaływań kierowanych do uczniów warto planować także szkolenia profilaktyczne dla grona pedagogicznego oraz rodziców. Jest to warunkiem **inicjowania zmian systemowych**, a więc nie tylko pracy nad zasobami osobowymi uczniów, ale także kształtowania ich środowiska szkolnego oraz rodzinnego – głównych środowisk, w których funkcjonują.

ROZDZIAŁ II

Założenia do programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2018 r.

1. Cel główny Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych konsekwencji wynikających z nadużywania alkoholu poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Suchy Las oraz prowadzenie działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych związanych ze zjawiskiem nadużywania napojów alkoholowych.

2. Cele strategiczne Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2.1. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób nadużywających, uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin poprzez zapewnienie dostępu do świadczeń terapeutycznych i rehabilitacyjnych oraz pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.

2.2. Ograniczanie zjawiska nadużywania alkoholu oraz minimalizowanie problemów z tym związanych.

3. Cele szczegółowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 3.1. Stworzenie warunków osobom nadużywającym alkohol oraz uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin do korzystania z różnorodnych form profesjonalnych działań pomocowych.
- 3.2. Prowadzenie działalności profilaktycznej, informacyjnej i edukacyjnej na rzecz mieszkańców Gminy Suchy Las w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.
- 3.3. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.

4. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W celu osiągnięcia założonych celów szczegółowych przyjmuje się do realizacji następujące zadania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Doskonalenie i upowszechnianie standardów pracy interdyscyplinarnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży oraz działań na rzecz świetlic opiekuńczo-wychowawczych.
5. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
6. Pomoc społeczna osobom i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem, wykluczeniem społecznym i integrowanie za środowiskiem lokalnym tych osób.

7. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13 1 i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3.1.

Stworzenie warunków osobom nadużywającym alkohol oraz uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin do korzystania z różnorodnych form profesjonalnych działań pomocowych.

Lp.	Zadanie	Działania	Wskaźniki	Źródła pozyskiwania wskaźników	Odpowiedzialny za realizację	Budżet
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych	Prowadzenie poradnictwa oraz udzielanie pomocy psychologicznej dla osób uzależnionych i ich rodzin w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego oraz Klubu Roman	Liczba osób korzystających z Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego oraz Klubu Roman , liczba osób uczestniczących w spotkaniach i warsztatach oraz podejmujących dobrowolne leczenie odwykowe	Dokumentacja merytoryczna Klubu Roman w Chłudowie oraz Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego	Opiekun klubu, Ośrodek Pomocy Społecznej	12.000
		Informowanie o instytucjach, organizacjach i ruchach samopomocowych działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	Liczba rozpowszechnionych ulotek broszur oraz przekazanych informacji.	Dokumentacja merytoryczna GKRPA	Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja	0
		finansowanie osobom uzależnionym od pokrycie kosztów dojazdu na zajęcia terapeutyczne prowadzonych	Liczba osób korzystających z dofinansowania.	Dokumentacja merytoryczna GKRPA	Ośrodek Pomocy Społecznej	2.000

		na terenie miasta Poznania				
2.	Udzielanie rodzinom, w których wystąpiły problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	<p>1.Organizowanie i finansowanie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych(zapewnienie opieki pedagogicznej, dożywianie dzieci, koszty związane z organizacją zajęć)</p> <p>2.Podejmowanie działań interwencyjnych , mobilizujących osoby uzależnione od alkoholu do podejmowania leczenia odwykowego</p> <p>3.Kierowanie na badanie psychologiczne i psychiatryczne osób, co do których wszczęto postępowanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu</p>	<p>1.Liczba dzieci korzystająca z oferty świetlic opiekuńczo-wychowawczych</p> <p>2.Liczba osób, co do których prowadzono postępowanie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego</p> <p>3.Liczba wydanych opinii psychologiczno-psychiatrycznych</p> <p>3a.liczba odbytych Komisji GKRPA</p>	<p>Dokumentacja merytoryczna świetlic</p> <p>2.Dokumentacja GKRPA</p> <p>3.Dokumentacja GKRPA</p> <p>3a.Dokumentacja GKRPA</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>2.Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>3.Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>3a.j.w</p>	<p>220.000</p> <p>4.000</p> <p>3a .53.000</p>

		<p>4. Finansowanie specjalistycznych szkoleń w zakresie pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przeciwdziałaniu przemocy</p> <p>5. Wspieranie i konsekwentne wdrażanie procedur interwencji członków GKRPA, pracowników socjalnych funkcjonariuszy policji w przypadku przemocy domowej</p> <p>6. Zapewnienie profesjonalnej pomocy w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych poprzez działania pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy społecznej w Suchym Lesie</p>	<p>4. Liczba osób biorących udział w szkoleniu.</p> <p>5. Liczba prowadzonych procedur NK</p> <p>6. Liczba rodzin z problemem alkoholowym, którym udzielono pomocy</p>	<p>4. Dokumentacja GKRPA</p> <p>5. Dokumentacja Zespołu Interdyscyplinarnego</p> <p>6. Dokumentacja sprawozdawcza OPS</p>	<p>4. Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>5. Ośrodek Pomocy Społecznej.</p> <p>6. Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>4. 3000</p> <p>bezkosztowo</p> <p>bezkosztowo</p>
--	--	---	--	---	--	--

CEL SZCZEGÓŁOWY 3.2.

Prowadzenie działalności profilaktycznej oraz informacyjnej na rzecz mieszkańców Gminy Suchy Las w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Lp.	Zadanie	Działania	Wskaźniki	Źródła pozyskiwania wskaźników	Odpowiedzialny za realizację	Budżet
1.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów oraz dzieci	1.dofinansowywanie i współtworzenie akcji, konkursów, imprez sportowych i integracyjnych propagujących ideę trzeźwości i zdrowego stylu życia 2.organizowanie programów profilaktycznych, warsztatów i spektakli na terenie szkół i przedszkoli	1.liczba przeprowadzonych akcji, konkursów, imprez środowiskowych i sportowych, liczba biorących w nich udział uczestników 2..liczba zorganizowanych przedsięwzięć, liczba dzieci i młodzieży w nich uczestnicząca	1.dokumentacja merytoryczna i księgową GKRPA 2. dokumentacja merytoryczna i księgową GKRPA	Ośrodek Pomocy Społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej, dyrektorzy szkół i przedszkoli	3.700 37.800

	ze świetlic opiekuńczo-wychowawczych	3.prowadzenie lokalnych kampanii społecznych o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym oraz udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką uzależnień	3.liczba przeprowadzonych kampanii lokalnych, artykułów prasowych, liczba wykorzystanych materiałów w ramach kampanii ogólnopolskich	3. dokumentacja merytoryczna i księgową GKRPA	3.Ośrodek Pomocy Społecznej	7500
		5.podnoszenie kompetencji nauczycieli, wychowawców i pedagogów w zakresie wdrażania skutecznych strategii profilaktycznych w pracy z dziećmi i młodzieżą	5.liczba programów edukacyjnych i osób biorących w nim udział	5. dokumentacja merytoryczna i księgową GKRPA	Ośrodek Pomocy Społecznej	4.000
		6.realizowanie programów edukacyjno-profilaktycznych dla rodziców bazujących na rozwijaniu umiejętności wychowawczych, wspieraniu abstynencji dzieci 7.upowszechnianie wiedzy z zakresu profilaktyki z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania alkoholizmowi	6.liczba zrealizowanych programów, liczba rodziców biorących w nim udział 7.liczba zakupionych materiałów edukacyjnych	6. dokumentacja merytoryczna i księgową GKRPA 7. dokumentacja merytoryczna i księgową GKRPA	Ośrodek Pomocy Społecznej, dyrektorzy szkół 7.Ośrodek Pomocy Społecznej	2.000 3.000

2.	<p>Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież</p>	<p>1.organizowanie i dofinansowywanie wypoczynku letniego z elementami profilaktyki dla dzieci z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym oraz problemem przemocy w rodzinie.</p>	<p>1.liczba dzieci uczestniczących w wypoczynku</p>	<p>1.dokumentacja merytoryczna i księgową GKRPA</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>35.000</p>
2.	<p>Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów prawa określonych w art.13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego</p>	<p>1.lustarcza obiektów handlowych pod kątem realizacji zapisów ustawy zabraniającej reklamy i promocji napojów alkoholowych z wyjątkiem piwa w zakresie zawartym w art. 13/1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi</p> <p>2.monitorowanie ilości wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych</p>	<p>- liczba przeprowadzonych kontroli przez GKRPA</p> <p>2.liczba wydanych zezwoleń</p>	<p>-dokumentacja merytoryczna GKRPA</p> <p>2.Urząd gminy</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>2.Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	

		3.monitorowanie zgodności usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania alkoholu	3.liczba wydanych postanowień przez GKRPA Liczba przeprowadzonych akcji.	3.dokumentacja merytoryczna GKRPA		
		4.kontrola obiektów handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym lub niepełnoletnim, jak również na kredyt i pod zastaw	4.liczba przeprowadzonych kontroli	4.dokumentacja merytoryczna i księgowa GKRPA	4.Ośrodek Pomocy Społecznej	8.100
		5.podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie	-liczba zorganizowanych szkoleń	Dokumentacja merytoryczna i księgowa GKRPA	Ośrodek Pomocy Społecznej	3.000

		dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia				
		6.rekomendowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców	6.liczba zrealizowanych działań, akcji informacyjnych, liczba objętych osób działaniami	Dokumentacja merytoryczna i księgową GKRPA	Ośrodek Pomocy Społecznej, komisariat Policji	1.500

CEL SZCZEGÓŁOWY 3.3.

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Lp.	Zadanie	Działania	Wskaźniki	Źródła pozyskiwania wskaźników	Odpowiedzialny za realizację	Budżet
1.	Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania wolnego	1.współorganizowanie i finansowanie wraz z fundacjami, stowarzyszeniami, sołectwami, zarządami osiedli i szkołami zawodów sportowych ,festynów rodzinnych , konkursów	-liczba zorganizowanych imprez, -liczba dzieci i dorosłych w organizowanych przedsięwzięciach	Dokumentacja merytoryczna GKRPA	Ośrodek Pomocy Społecznej, sołtysi, przewodniczący zarządu osiedli, prezesi stowarzyszeń	11.500

	czasu przez dzieci i młodzież					
--	-------------------------------	--	--	--	--	--

3.4 Zasady wynagradzania członków Komisji

Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- a) za udział w posiedzeniu Komisji, przysługuje członkom Komisji wynagrodzenie w wysokości procentowej od minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w odrębnych przepisach w zależności od pełnionej funkcji tj.:

Przewodniczący Komisji - 20% minimalnego wynagrodzenia,
Członkowie Komisji pozostali- 15% minimalnego wynagrodzenia,

- b) podstawę do wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa w pkt a, stanowi podpis złożony na listach obecności z poszczególnych posiedzeń Komisji,
- c) członkowi Komisji prowadzącemu jej dokumentację i obsługę administracyjną, przysługuje dodatkowe wynagrodzenie miesięczne w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt. a,
- d) koszty wynagrodzeń pokrywane są z dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- e) za udział w kontroli wyjazdowej w punktach sprzedaży, każdy z członków komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 35 zł za jedną kontrolę,
- f) Komisja spotyka się na posiedzeniach w miarę potrzeb, nie częściej jednak niż trzy razy w miesiącu, a kontrole wyjazdowe w punktach sprzedaży przeprowadza w miarę potrzeb,
- g) Komisja może upoważnić jednego ze swoich członków do przeprowadzenia kontroli, o której mowa w pkt. e,
- h) z posiedzenia Komisji oraz kontroli wyjazdowej w punktach sprzedaży, sporządza się protokół.

3.5. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Gminna Komisja rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Lesie.
3. Inne instytucje realizujące pośrednio zadania gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych i współpracujące w ich realizacji z GKRPA.

3.6. Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych są środki finansowe budżetu Gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

3.7. Oczekiwane efekty Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Zmniejszenie rozmiarów populacji osób ryzykownie pijących napoje alkoholowe.
2. Zmniejszenie rozmiaru i konsekwencji związanych z przemocą w rodzinie.
3. Zwiększenie liczby osób podejmujących dobrowolne leczenie odwykowe.
4. Zwiększenie świadomości mieszkańców Gminy Suchy Las w zakresie problemu uzależnienia i nadużywania alkoholu oraz przemocy w rodzinie.
5. Zmniejszenie liczby sytuacji, w których dochodzi do łamania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i /lub podawanie napojów alkoholowych przestrzegania
6. Zmniejszenie rozmiarów nietrzeźwych uczestników ruchu drogowego.
7. Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży poniżej 18 roku życia spożywających alkohol i podejmujących inne działania o charakterze zachowań ryzykownych.

3.8. Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Głównym celem ewaluacji jest doskonalenie systemu informacji i monitorowania niezbędnego do prowadzenia skutecznej polityki z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi oraz okresowa ocena stanu zagrożenia problemem alkoholowym mieszkańców Gminy Suchy Las. Monitoring Programu pozwoli ocenić postępy z prowadzonych działań, zweryfikować tempo i kierunek, w którym zmierza program, pozwoli też na bieżącą modyfikację podejmowanych działań. Osiągnięciu tych celów służyć będzie wymiana informacji między instytucjami, organizacjami i podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę dotyczącą problemów alkoholowych na terenie gminy Suchy Las, gromadzenie i analiza danych na temat problemu alkoholowego oraz prowadzenie działań mających na celu ocenę rodzaju i stopnia zagrożenia uzależnieniem od alkoholu, a także monitorujących skuteczność realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych. Monitorowanie traktowane jako mechanizm informacji zwrotnej będzie miało za zadanie wspomaganie wdrażania i zarządzania gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.